



**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM
DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE YEREL TARİH
KONULARININ KULLANIMINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ:
KDZ. EREĞLİ ÖRNEĞİ**

Gürdal ÖZÇAKIR

Zonguldak 2023

**T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM
DALI**

Yüksek Lisans Tezi

**SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE YEREL TARİH
KONULARININ KULLANIMINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ:
KDZ. EREĞLİ ÖRNEĞİ**

**Hazırlayan
Gürdal ÖZÇAKIR**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ**

Zonguldak 2023

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda ve basımda enstitü tez yazım ve basım yönergesine uygun davranıldığını taahhüt ederim.

Gürdal ÖZÇAKIR

17.01.2023

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalında 196282125004 numaralı Gürdal ÖZÇAKIR'ın hazırladığı “**Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği**” başlıklı YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 17/01/2023 Salı günü saat 14:00’de yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezinin onayına OY ÇOKLUĞUYLA / OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Doç. Dr. Ahmet Utku ÖZENSOY
Başkan

Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ
(Tez Danışmanı)
Üye

Doç. Dr. Barış KAYA
Üye

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 20...

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Enstitü Müdürü

ÖZET

Kurum	: ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Ana Bilim Dalı
Tez Başlığı	: Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği
Tez Yazarı	: Gürdal ÖZÇAKIR
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ
Türü, Yılı	: Yüksek Lisans, 2023
Sayfa Adedi	: 85

Bu tez çalışması ortaokul sosyal bilgiler derslerinde yer almakta olan yerel tarihe ait konuların öğretmen ve öğrenci açısından neler ifade ettiğini ve bu konu ile ilgili görüşlerini Zonguldak ili Kdz. Ereğli ilçesi kapsamında belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada Nitel araştırma metodolojisine ait desenlerden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yapılan bu çalışma 2021-2022 eğitim-öğretim yılı içinde Ereğli’de bulunan ortaokullarda çalışan öğretmenler ve eğitim alan öğrencilerle yürütülmüştür. Araştırmada gönüllü olarak çalışmaya katılan 20 sosyal bilgiler dersi öğretmeni ve 100 ortaokul öğrencisi çalışma grubunu oluşturmuştur.

Öğretmenler için 12 öğrenciler için ise 8 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Çalışma sonrasında veriler için içerik analizi uygulanmıştır. Temalar oluşturulup tablolarda belirtilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenleri ve ortaokul öğrencilerinin sorulara verdikleri cevaplardan görüşlerini yansıtmak için tabloların alt kısmında doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin tamamı Ereğli yerel tarihi ilişkilendirilebilecek konuların ders kapsamında kullanılabileceğini ifade ederek Ereğli’ye ait yerel tarih konularının öğrencilere aktarılması gerektiğini vurgulamıştır.

Öğretmenlerin verdiği cevaplardan yerel tarih konusunda bilgilendirme amaçlı bir hizmet içi eğitim kursuna katılmadıkları belirlenmiştir.

Öğretmenler bununla beraber Ereğli tarihinde önemli tarihi kişilikler, önemli olaylar, tarihi yapılar ve devirler hakkında özgün yorumlarda bulunmuşlardır.

Öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucunda çalışma grubundaki 100 öğrenciden 78 tanesi Ereğli’nin yerel tarihi ile ilgili bilgileri öğrenmek istediğini belirtmiş, araştırma grubunda yer alan 100 öğrenciden 82 tanesi ise Ereğli’nin yerel tarihini öğrenmelerinin onlara katkı sağlayacağını dile getirmiştir.

Ortaokul öğrencileri Ereğli tarihinde önemli tarihi kişilikler, önemli olaylar, tarihi yapılar ve devirler hakkında yorumlarda bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Yerel Tarih, Sosyal Bilgiler
Öğretmen Görüşleri, Kdz. Ereğli Tarihi



ABSTRACT

Institution	: ZBEU, Institute of Social Sciences, Department of Turkish and Social Sciences Education
Thesis Title	: Teachers and Students' Point of Views on the Use of Local History at Social Studies Subject: The Example of Kdz. Eregli
Thesis Author	: Gürdal ÖZÇAKIR
Thesis Adviser	: Assoc. Prof. Dr., Şinasi SÖNMEZ
Type, Year	: MSc. Thesis, 2023
Number of Pages	: 85

This study was held to determine the point of views of teachers and students on the use of local history topics in Social Studies course within Kdz. Eregli. In the study that was held using qualitative research methodology, case study design, one of the qualitative research designs, was used. The study was held within students and teachers working in secondary schools affiliated to the Ministry of National Education in Eregli in the 2021-2022 academic year. Since the study was based on voluntariness, 20 social studies teachers and 100 students formed a study group.

In this study, a semi-structured interview form consisting of 12 questions for teachers and 8 questions for students was used. The obtained data were analyzed by content analysis method. Themes were created and these themes were specified in the tables. Direct quotations were also included at the bottom of the tables to reflect the point of views of teachers and students.

As a result of the interviews with the students, 78 of the 100 students in the study group stated that they wanted to learn about the local history of Ereğli and 82 of the 100 students in the study group stated that learning the local history of Ereğli would contribute to them within the scope of the Social Studies course.

Students made many comments in the context of personalities, events, historical places and historical time periods that have an important place in the history of Ereğli that they think can be taught to them.

Keywords: Social Sciences, Local History, Social Sciences Instructors Opinions, Kdz. Eregli History

ÖN SÖZ

Tarih biliminin alt dalları arasında yer alan yerel tarih alanı özellikle son yıllarda gelişen ve dikkat çeken önemli bir alan olarak kabul edilmektedir. Aslında yerel tarih, çok eski dönemlerden başlayarak hakkında çalışmalar yapılmış bir alandır. Fakat bu alan bilimsel anlamda bir alt yapıya ancak yirminci yüzyılın ikinci yarısında kavuşmuştur. Yerel tarih denilince akla ilk gelmesi gereken bize yakın olan çevredeki yaşam alanlarının tarihsel gelişimidir. Türkiye’de mevcut eğitim sistemi içinde sosyal bilgiler dersinin ortaokullarda işleniş tarzında öğrencilerin sürecin her aşamasına aktif bir şekilde katılması, yaparak ve yaşayarak öğrenmeleri gerektiği bir gerçektir.

Fakat öğrencilere üst düzey becerileri sadece okul ortamında kazandırmak kolay değildir. Şüphesiz; öğrenme, sadece okullarda dört duvar arasında ve öğrencilerce pek cazip olmayan monoton bulunan ders kitaplarına bağlı olarak gerçekleşemez. Okul dışındaki yerler başta müzeler olmak üzere tarihi yapılar ve tarihe tanıklık eden kişiler yerel tarih açısından önemli bir laboratuvar işlevi görür.

Bu araştırma ortaokul sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih ile ilişkilendirilebilecek konuların kullanımına ilişkin ortaokul sosyal bilgiler öğretmenleri ve ortaokul öğrenci görüşlerinin Ereğli ölçeğinde incelenerek tespit edilmesi hedefi ile gerçekleştirilmiştir.

Tez çalışmam ve 2 yıllık öğrenciliğim süresince desteğini esirgemeyen sürekli olarak bilgi ve görüşlerine ihtiyaç duyduğum tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ’e, çalışmanın başlangıcından itibaren değerli görüşlerine başvurduğum değerli hocalarım Doç. Dr. Oğuzhan KARADENİZ, Dr. Fatih KAYAALP ve Doç. Dr. Barış KAYA’ya, çalışma metnimi gözden geçiren değerli dostum Sadun DURAN’a, sevgili kardeşim Özgür ÖZÇAKIR’a, canım kızım Hilal Didar ÖZÇAKIR’a, yaşamım boyunca hep yanımda olan, kıymetli annem ve babama, her zaman yanımda olup motivasyonu ile çalışma azmimi artıran sevgili eşim Mukadder ÖZÇAKIR’a saygı, minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖN SÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
GİRİŞ	1
1.KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
1.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	6
1.1.1. Dünya’da ve Türkiye’de Sosyal Bilgiler Öğretimi	6
1.1.2. Dünya’da ve Türkiye’de Tarih Öğretimi.....	7
1.1.3. Yerel Tarih Öğretimi	7
1.1.3.1.Yerel Tarih ve Önemi	8
1.1.3.2. Tarihsel Süreç İçerisinde Yerel Tarih	9
1.1.3.3. Türkiye’de Yerel Tarih.....	9
1.1.3.4. Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Kaynaklar.....	11
1.1.4. Ereğli’de Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Mekânlar	11
1.1.4.1. Alemdar Gemi Müzesi	11
1.1.4.2. Su Kemerleri	12
1.1.4.3. Cehennemağzı Mağaraları	12
1.1.4.4. Çeştepe Fener Kulesi ve Tümülüs	12
1.1.4.5. Ereğli Müzesi	12
1.1.4.6. Ereğli Kalesi.....	13
1.1.4.7. Ereğli Kent Tarihi Müzesi	13
1.1.4.8. Ölüce Burnu ve Deniz Feneri	13
1.2. Ulusal ve Uluslararası Alanda Yapılan Çalışmalar	13
1.3. Literatür Değerlendirmesi.....	16
2.YÖNTEM.....	18
2.1. Araştırma Modeli.....	18
2.2. Çalışma Grubu	18
2.3. Verilerin Toplanma Aşaması.....	21
2.3.1. Verileri Toplama Aşamasında Kullanılan Araç ve Teknikler ...	21
2.3.1.1. Görüşme	21
2.3.1.2. Açık Uçlu Anket Formu.....	22
2.3.2. Veri Toplama Süreci.....	22
2.4. Verilerin Analizi	23
2.4.1. Görüşmelerin Analizi	23

2.4.2. Açık Uçlu Anket Formunun Analizi	23
3. BULGULAR VE YORUM.....	25
3.1. Birinci Alt Problem ile İlgili Bulgular.....	25
3.1.1. Soru: 1. Size Göre Yerel Tarih Öğretimi Nedir?	25
3.1.2. Soru: 2. Sosyal Bilgiler Derslerinde Sözlü Yerel Tarih Öğretimi Kullanılabilir mi?	27
3.1.3. Soru: 3. Yerel Tarih Öğretimiyle İlgili Herhangi Bir Kursu veya Seminere Katıldınız mı?	28
3.1.4. Soru: 4. Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Uygulamalar Nelerdir?	29
3.1.5. Soru: 5. Size Göre Yerel Tarih Unsurları Nelerdir?	30
3.1.6. Soru: 6. Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarih Unsurları Öğretilmeli midir?	32
3.1.7. Soru: 7. Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Okuttunuz mu?	34
3.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular	35
3.2.1. Soru: 8. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Kişiler Kimlerdir?	35
3.2.1.1. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Devlet Adamı ve Tarihi Kişilikler Kimlerdir?	35
3.2.1.2. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Yazar, Düşünür ve Sanatçılar Kimlerdir?	36
3.2.1.3. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Spor Adamları Kimlerdir?	37
3.2.1.4. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Siyasetçiler Kimlerdir?	37
3.2.2. Soru: 9. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir?	38
3.2.3. Soru: 10. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Mekânlar Hangileridir?	39
3.2.3.1. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dini Mekânlar Hangileridir?	39
3.2.3.2. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Sosyal ve Kültürel Alanlar, Askeri Mekânlar Hangileridir?	40
3.2.3.3. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Doğal Mekânlar Hangileridir?	41
3.2.4. Soru: 11. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dönemler Hangileridir?	41
3.2.5. Soru: 12. Son Olarak Eklemek İstedığınız Bir Şey Var mı?	43
3.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	43
3.3.1. Soru: 1. Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarihine Dair Bilgileri Öğrenmek İster misiniz?	43
3.3.2. Soru: 2a. Sizce Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Herhangi Bir Katkısı Olur mu?	45

3.3.3. Soru: 2b. Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Katkısı Nelerdir?.....	47
3.3.4. Soru: 3. Sözlü Tarih ve Aile Tarihi Hakkında Bilginiz Var mı?	48
3.3.5. Soru: 4. Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan kişiler kimlerdir?49	
3.3.6. Soru: 5. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir?.....	50
3.3.7. Soru: 6. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Mekânlar Hangileridir?.....	51
3.3.8. Soru:7a. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dönemler Hangileridir?.....	53
3.3.9. Soru:7b. Bu Dönemleri Öğrenmeye İlişkin Gerekçeleriniz Nelerdir?	54
3.3.10. Soru: 8. Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Tercih Edip Aldınız mı?	54
4. TARTIŞMA	56
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma	56
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma	58
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma	60
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	64
5.1. Sonuçlar	64
5.2. Öneriler	65
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	66
5.2.2. Millî Eğitim Bakanlığına Yapılabilecek Öneriler	66
5.2.3. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	67
KAYNAKÇA	68
EKLER.....	72
Ek 1: Etik Kurul Kararı	72
Ek 2: Araştırma İzni Taahhütnamesi	73
Ek 3: Kişisel Bilgi Formu	74
Ek 4: Öğretmen Görüşme Formu	75
Ek 5: Öğrenci Anket Formu	77
Ek:6 Anket Kullanma İzni	81
Ek:7 Tez Çalışması İzni.....	82
ÖZ GEÇMİŞ.....	85

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 2.1: Öğretmenlere Ait Demografik Bilgiler	19
Tablo 3.1: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretimi Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	25
Tablo 3.2: Öğretmenlerin Size Göre Sosyal Bilgiler Derslerinde Sözlü Yerel Tarih Öğretimi Kullanılabilir mi? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	27
Tablo 3.3: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretimiyle İlgili Herhangi Bir Kursu veya Seminare Katıldınız mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	28
Tablo 3.4: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Uygulamalar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	29
Tablo 3.5: Öğretmenlerin Size Göre Yerel Tarih Unsurları Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	31
Tablo 3.6: Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarih Unsurları Öğretilmeli midir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	33
Tablo 3.7: Öğretmenlerin Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Okuttunuz mu? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	34
Tablo 3.8: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Devlet Adamı ve Tarihi Kişileri Belirleyen Analiz.....	35
Tablo 3.9: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Yazar, Düşünür ve Sanatçıları Belirleyen Analiz.....	36
Tablo 3.10: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Sporcuları Belirleyen Analiz	37
Tablo 3.11: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Siyasetçileri Belirleyen Analiz	37
Tablo 3.12: Öğretmenlerin Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	38
Tablo 3.13: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dini Mekânların Analizi	39
Tablo 3.14: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Sosyal-Kültürel ve Askeri Mekânların Analizi	40
Tablo 3.15: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Doğal Mekânların Analizi	41

Tablo 3.16: Öğretmenlerin Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dönemler Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	42
Tablo 3.17: Öğretmenlerin Son Olarak Eklemek İstedığınız Bir Şey Var mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	43
Tablo 3.18: Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarihine Dair Bilgileri Öğrenmek İster Misiniz? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	44
Tablo 3.19: Öğrencilerin Sizce Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Herhangi Bir Katkısı Olur mu? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	46
Tablo 3.20: Öğrencilerin Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Katkısı Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	47
Tablo 3.21: Öğrencilerin Sözlü Tarih ve Aile Tarihi Hakkında Bilginiz Var mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	48
Tablo 3.22: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Kişiler Kimlerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	49
Tablo 3.23: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	51
Tablo 3.24: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Mekânlar Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	52
Tablo 3.25: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dönemler Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	53
Tablo 3.26: Öğrencilerin Bu Dönemleri Öğrenmeye İlişkin Gerekçeleriniz Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi.....	54
Tablo 3.27: Öğrencilerin Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Tercih Edip Aldınız mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi	55

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 2.1: Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	20
Grafik 2.2: Öğrencilerin Okul Dağılımı	20



KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Çev.	: Çeviren
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
Ed.	: Editör
Erdemir	: Ereğli Demir Çelik Fabrikası
f	: Frekans
LGS	: Liselere Geçiş Sistemi
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
n	: Çalışma Grubu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
Ö	: Öğrenci
s.	: Sayfa
SBÖ	: Sosyal Bilgiler Öğretmeni

GİRİŞ

Tarih, insan ve insan topluluklarının geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu tüm gelişmeleri ve ortaya çıkardıkları faaliyetleri yer ve zaman belirterek sebep sonuç ilişkisi içinde objektif bir şekilde belgelere dayanarak inceleyen sosyal bir bilimdir.

Ortaokul sosyal bilgiler dersi müfredatı içerisinde yer alan tarih konularını bilimsel olarak ifade edecek olursak; geçmişte meydana gelen olaylar ve bu olaylar hakkında kaynak ve belgelerin verileridir diyebiliriz. Belge ve kaynak desteği almayan geçmiş bu haliyle tarih biliminin konusu olamaz, bu durumda bilimsel bir çalışma yapmakta mümkün değildir (Metin, 2013, s. 5). Bir araştırma grubuna “*Sosyal bilgiler terimini duyduğumuzda aklımıza ilk gelen ne olmalıdır?*” sorusu sorulduğunda verilen cevaplar içinde büyük bir çoğunluk, “Tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi dersleri konularının ortak olarak bir programda beraber sunulduğu bir disiplindir.” şeklinde tanımlamıştır.

2005 yılına kadar sosyal bilgiler derslerinin yıllık planlarına sırası ile coğrafya ve tarih konularını içeren ünite konuları yerleştirildiği düşünülürse bu tanımlama son derece normaldir. Sosyal bilgileri dersinin sadece tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgileri konularından ibaret olmadığının anlaşılabilmesi için bu dersin temelini ve kapsamını iyice kavramak gerekir (Keçe & Merey, 2011, s. 111). Bu konuda evrensel ve ulusal koşulları kapsayan, toplumu oluşturan vatandaşlara sorumluluk bilinci kazandıran, toplumsal ve fiziksel çevre ile bağlantı oluşturan tüm bilgiler sosyal bilgiler alanının kapsamı içine girer (Ambarlı, 2010, s. 8).

ABD’de bulunan “Ulusal Sosyal Bilimler Konseyi” 1993 yılında sosyal bilgilerin; vatandaşlık yeterliliğini geliştirmek için sosyal bilimler ve beşerî bilimlerin bir bütünleşme çalışması olduğunu belirtir. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyoloji gibi disiplinlerin koordineli ve sistematik çalışmalar yapmalarını sağlar. O halde bu dersin öncelikli amacı toplumun bir parçası olan genç yaştaki bireylerin kamu yararı için bilinçli ve mantıklı kararlar verme yeteneğini geliştirmelerine yardımcı olmaktır (Alazzi & Chiodo, 2004, s.

1). Millî Eğitim Bakanlığı da 2018 yılında yayımladığı Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yaptığı tanımda benzer bir yaklaşım göstermiştir.

Problem Durumu

Sosyal bilgiler programı öncelikle millî ve evrensel değerlere sahip, etkin ve iletişime açık demokratik kuşaklar yetiştirmeyi amaçlar (Kan, 2009, s. 28). Sosyal bilgiler dersi öğrenciyi sosyalleştirerek, çevresine ve doğaya karşı yapıcı davranışlar geliştirmesi bakımından önemlidir. Bu sebepten dolayı öğrencilere sosyal bilgiler derslerinde faal olarak özgürce hareket edebilecekleri ve öğrenebilecekleri bir mekân sağlanmalı, sosyal bilgiler dersinin amacına ve konuların özelliğine göre belirlenmiş çeşitli öğretim metotları kullanılmalıdır (Taşkaya & Bal, 2009, s. 176). Son yıllarda Türkiye'de sosyal bilgiler dersleri programlarında köklü düzenlemelere gidilmiştir. Bu düzenlemeler ile beraber ders konuları içinde yerel tarihe ait konular büyük önem kazanmıştır. Bu gelişmelerle birlikte bu konu ile ilgili bilimsel alanda araştırmalar artmış yüksek lisans tez ve doktora çalışmalarında da artışlar görülmüştür.

Bu tez çalışmasında Ereğli ölçeğinde ortaokul sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih öğretimine ilişkin ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Problem Cümlesi

Araştırma için belirlenen problem cümlesi; “Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin ve öğrencilerinin okullarda yerel tarihe ait konuların öğretimi ile ilgili görüş ve düşünceleri nelerdir?” şeklindedir.

Alt Problemler

Araştırmanın tam olarak hedefine ulaşabilmesi için problem cümlesi kapsamında meydana getirilen araştırmanın alt problemleri ise şu şekilde sıralanmıştır:

1. Sosyal bilgiler dersi müfredat programında yerel tarih konularının kapsamı nedir?

2. Sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konularına ait kaynaklar nasıl kullanılmalıdır?
3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ve ortaokullarda okuyan öğrencilerin sosyal bilgiler dersleri kapsamı içinde yerel tarih öğretimine ait görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Türkiye’de sosyal bilgiler dersi müfredatında yaşanan değişim ile birlikte ortaokul sosyal bilgiler derslerinde öğrencilerin, milli kültürünü ve yaşadığı yakın çevrenin tarihini iyi bilen ve bu bilgileri yorumlayan katılımcı bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. Bu nedenle ortaokullarda bu dersin öğretmenleri yerel tarih konularına önem vermeye başlamışlardır. Bu tez çalışması sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih alanı farkındalığı hakkında öğretmen ve öğrenci görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın amacı, ortaokullarda sosyal bilgiler derslerinin yerel tarih konularının kullanılmasına dair öğretmen ve öğrenci görüşlerini Ereğli ölçeğinde ortaya çıkarmaktır. Araştırmada cevap aranan sorulara aşağıda verilmiştir:

1. Ereğli’de ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin sosyal bilgiler dersi kapsamında yerel tarihe ait konuların kullanımına dair görüş ve düşünceleri nelerdir?
2. Ereğli’deki ortaokullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerde Ereğli’nin yerel tarihi ile ilgili konuların kullanımına ilişkin görüş ve düşünceleri nelerdir?
3. Ereğli’deki ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler öğretiminde Ereğli’nin yerel tarihine ait konularının kullanımına ilişkin görüş ve düşünceleri nelerdir?

Araştırma sonunda elde edilen bulgular değerlendirilerek, Ereğli ilçesinde sosyal bilgiler öğretimi kapsamında yerel tarih konularının öğretmenler ve öğrenciler açısından neler ifade ettiği sorusuna cevap aranmıştır. Yerel tarih konuları, dar bir alanda yaşayan veya birbirlerine benzeyen toplulukların yaşayışlarını, kendine has özelliklerini ele alır. Yerel tarih, bahsedilen toplumların yaşam biçimlerinden kültürlerine kadar bütün özelliklerini inceleyen bir tarih alanıdır.

2005 yılından itibaren Türkiye’de ortaokul sosyal bilgiler programlarında yerel tarih konularına yer verilmeye başlanması ile her yerleşim çevresi yerel tarih çalışmaları açısından bir değer kazanmaktadır. Araştırmada yerel tarihin öğrencilerin sosyal bilgiler dersinin başarılarına katkısı öğretmen ve öğrenci görüşleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubu Ereğli’de görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri ve ortaokul öğrencileridir.

Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Araştırmada Ereğli’deki ortaokullarda sosyal bilgiler dersi kapsamında yerel tarihe ait konuların kullanımına dair öğretmen ve öğrencilerin görüş ve düşüncelerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Çalışma da metot olarak yerel tarihin tanımlanması, tarih içinde gelişim süreci, yerel tarihin önemi ve tarih eğitime olan katkıları işlenmiştir. Öncelikle tarih biliminin tanımı, tarih eğitiminin amaçları ve tarih öğretiminin önemi anlatılmış ardından yerel tarihin tanımı, oluşumu ve gelişim süreci ile tarihin yerel tarih öğretimine katkısına değinilmiştir. İlçede sosyal bilgiler öğretimi alanında bugüne kadar birçok çalışma yapılmasına rağmen, Ereğli yerel tarihini bizzat konu olarak ele alan, sosyal bilgiler dersi ile bağlantı kuran ve ayrıca öğretmen ve öğrenci görüş ve düşüncelerine yer veren herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

2017 yılı öğretim programında ilköğretim kurumları haftalık ders çizelgesinde 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda okutulacak seçmeli derslerden sosyal bilimler alanında haftalık 2 ders saati “Kent Kültürü” dersi sonrasında, “Şehrimiz...” adını almıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Zonguldak ilinde bu dersin kitabı da hazırlanarak seçmeli ders olarak “Şehrimiz Zonguldak” adı altında ilköğretim okullarında okutulmuştur. Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yerel tarih konuları açısından 2018 yılında yapılan düzenlemenin “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar” bölümünde 6. ve 7. maddede yerel tarih konularına değinilmiş olduğu görülmektedir.

Araştırmada sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konu kazanımlarının ne derecede öğrenciye yansıdığı, ayrıca okullarda “Şehrimiz Zonguldak” dersinin seçmeli ders olarak hangi oranda tercih edildiği sorularına da cevap aranmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma kuramsal bölüm içinde yer alan tüm bilgiler ve inceleme sonucunda ulaşılan literatürden elde edilen verilerle sınırlıdır.
2. Araştırma Ereğli ilçesinde okullarda görev yapmakta olan 20 öğretmen ve 100 ortaokul öğrencisinin araştırma konusuna dair görüş ve düşünceleri ile sınırlıdır.
3. Araştırma 2021-2022 eğitim ve öğretim yılı içinde yapılmıştır. Çalışma öğretmen ve öğrencilerin, araştırmada kullanılan görüşme ve açık uçlu anket formlarındaki sorulara verdikleri cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Kapsamı

Çalışmanın yapıldığı ortaokullardan toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucunda Ereğli ilçesinde sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularının kullanımının öğretmenler ve öğrenciler açısından neler ifade ettiği sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın Varsayımları

1. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenler ve ortaokul öğrencilerinin konu ile ilgili anket sorularını gerçeğe uygun biçimde cevapladıkları varsayılmıştır.
2. Literatür taraması ile elde edinilen tüm bilgiler kaynakçada yer alan kitap, internet sitesi, dergi, makale, yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları doğru, geçerli ve güvenilir olarak varsayılmıştır.

Tanımlar

Öğretmen: Ereğli’de ortaokul sosyal bilgiler dersine giren branş öğretmeni.

Öğrenci: Sosyal bilgiler dersini alan ortaokul öğrencisi.

Yerel Tarih Unsurları: Bir çevrede yer alan, insan ürünü veya tabiat etkisiyle oluşmuş mekân, araç, gereç, eser ve kalıntılara verilen isimdir.

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Araştırmanın bu bölümü içinde konusu ve amacı ile ilgili olarak, Dünya’da ve Türkiye’de sosyal bilgiler öğretimi, Dünya’da ve Türkiye’de tarih öğretimi, yerel tarih öğretimi, yerel tarih ve önemi, tarihsel süreç içerisinde yerel tarih konuları ile ilgili bilgiler verilecektir.

1.1.1. Dünya’da ve Türkiye’de Sosyal Bilgiler Öğretimi

Sosyal bilgiler öğretimi örgün eğitimin tüm kademelerinde sosyal bilgiler dersine ait öğretim programları, eğitim yöntemleri, etkinlikler, eğitim materyalleri, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini içine alan bir disiplindir (Özer, 2012, s. 6). Sosyal bilgiler kavramı dünyada ilk kez 19. yüzyıl başlarında ABD’de ortaya çıkmıştır. O dönemde ABD’de “sosyal” kelimesi yaygın sözcüklerden biriydi ve birçok yeniliğin önünde bir sıfat olarak kullanılmaktaydı. Okul ders programları dâhilinde okutulan tarih dersleri güncel olaylardan kopuk olarak sadece geçmişteki bilgilerin bir kronoloji olarak sıralanmasından oluşmakta idi. 1916 yılından itibaren sosyal bilgiler terimi sıkça kullanılmaya başlanmıştır. Bu gelişmede eğitim bilimcileri John Dewey ve James Harvey Robinson önemli roller oynamıştır (Doğanay, 2008, s. 78).

Türkiye’de sosyal bilgiler kavramı bir ders çatısı altında ilk defa 1953 yılında “Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programı” içerisinde yer bulmuştur (Çiydem & Kaymakcı, 2021, s. 179). Okullarda bir ders olarak okutulması ise 15 yıl sonra gerçekleşmiştir. 1968 yılında ilkokul ve sonrasında 1975 yılında ortaokullarda sosyal bilgiler dersi okutulmaya başlanmıştır. Sosyal bilgiler müfredatı zamanla değişimlere uğrayarak günümüze kadar gelmiştir (Safran, 2008, s. 8-9). Bu derse ilişkin MEB tarafından 1953 ve 2018 yılları arasında toplam 8 kez program yenileme ve düzenleme çalışmaları yapılmıştır.

Günümüzde daha hala sosyal bilgiler kavramının ortak tek bir tanımı bulunmamaktadır. Ama tanımların ortak noktaları incelenirse şu tespitlere rastlanır:

1. Sosyal bilgilerde temel amaç öncelikli olarak iyi vatandaş olma eğitimidir.

2. Vatandaşlık eğitiminin önemli boyutları bilgi, bilgiyi kullanma becerisi, demokrasi bilinci ve toplumsal olaylara ilgi duyma becerileridir.
3. Sosyal bilgilerin temelini insanla ilgili tarihsel süreç içinde olan tüm bilgiler oluşturmaktadır (Doğanay, 2008, s. 80).

1.1.2. Dünya’da ve Türkiye’de Tarih Öğretimi

Sosyal bilimlerin temel disiplinleri arasında yer alan tarih biliminin tanımı ile ilgili tartışmalar çok eski devirlerden itibaren devam etmektedir. Kökeni Yunanca “Historia” kelimesine dayanan bu terim sorgu veya sorgulama anlamındadır (Yılmaz, 2019, s. 8). Tarih alanında yazılan ilk eser olarak kabul edilen Herodot’un eserinin adı da “Historia”dır. Tarih, insanlığa geçmiş dönemler hakkında bilgi verme özelliği yanında insanlığın bugününü anlamasına yarayan, geleceği de görebilmesine aracı olan sosyal bir bilimdir. İnsanlar, yaşadıkları dünyayı daha iyi anlayabilmek için tarih bilimine ihtiyaç duyarlar (Derya, 2018, s. 9).

Tarih öğrenmemizin amaçlarından biri tarihin bizlere toplumları anlamamızda yardım etmesi ve içerisinde yaşadığımız toplumun hangi evrelerden geçerek meydana geldiğini kavramamıza yardımcı olmasıdır (Dinç, 2009, s. 118). Tarih ve tarih öğretiminin birbirinden ayrı kavramlar olduğunu unutmamak gerekir. Tarih öğretiminin amacı ezberciliğin yerine, öğrenciye beceri kazandırmak olmalıdır. Okul ortamı belirtilen amacı sağlamak için düzenlenmiştir. Yerel ve sözlü tarih öğretimi ile öğrenciler tarih öğretiminde daha etkin rol aldıklarında bu amaca daha kolay ulaşılmış olurlar.

1.1.3. Yerel Tarih Öğretimi

Yerel tarih, belli bir coğrafi alanda yaşayan bir toplumun kökenlerini, başlangıçtan günümüze hayat tarzlarını, sosyal, kültürel ve iktisadi gelişim süreçlerini, kısaca yaşanan mekân ve çevrenin geçmişini araştıran ve inceleyen sosyal bilim alanıdır (Öztaşçı, Kabapınar & Tuncel, 2020, s. 67). Geçmişi çok eski dönemlere dayanan ve yakın bölgelerin tarihi, yöre tarihi ya da lokal tarih olarak adlandırılan yerel tarih üzerine birçok bilim insanı dünyada ve ülkemizde bugüne kadar çalışmalarda bulunmuştur. Yerel tarih kavramıyla ilgili olarak geçmişten günümüze kadar birçok farklı tanımlama yapılmıştır (Özer, 2012, s. 7).

Türkiye'de sosyal bilgiler öğretiminde son yıllarda yeni düzenlemelere gidilerek daha farklı öğretim metotları uygulanmaya başlanmıştır. Yerel tarih bu yeni yöntemlerden biri olarak geniş bir çalışma alanını sahiptir. Bir anlamda mikro tarih veya yakın çevre tarihi diyebileceğimiz yerel tarih aslında eski ve köklü bir geçmişi içinde barındırır.

Yeni bir öğretim metodu olarak öğrencilere geçmiş ile bugün arasında köprü kurmayı öğreten, kendisini bizzat tarihin bir parçası haline getiren, bunu sınıf dışına taşıyan yerel tarih yöntemi, istenilen derecede olmasa da sosyal bilgiler müfredatında kendine bir yer bulmuştur.

1.1.3.1.Yerel Tarih ve Önemi

Yerel tarih, sosyal bilgiler dersi müfredatının içinde hem önemli bir konu hem de zengin bir bakış açısidir. Yerel tarih çalışmaları sadece dar bir alanda yerel toplulukların gelişimine odaklanmaz (Kathleen & Corsaro, 1983, s. 4). Yerelde yaşanan sosyal hareketlilikler, faaliyet gösteren sanayi kuruluşları, yerel politikacıların, sanatçıların, sporcuların yaşam hikayeleri bir anlamda ulusal nitelik kazanarak ülke geneline yayılabilir.

Sosyal bilgiler kapsamına yeni bir yaklaşım olarak giren yerel tarih, insan ölçeğindeki konulara eğilerek eğitimi bir anlamda insancılaştırmayı amaçlayan bir hareket biçimidir. Yerel tarih çalışmalarının önemini son yıllarda kabul eden Millî Eğitim Bakanlığı bu çalışmaları birçok düzeyde uyarlamak için sosyal bilgiler müfredatını yeniden gözden geçirmiştir. Bu gözden geçirme sonrasında sosyal bilgiler programında değişiklikler yapılmıştır.

Yerel tarih bütünüyle yerel olanın hikâyesidir. İnsanlar yaşadıkları yere ve tarihine merak duyabilirler. Yerel tarih insanların yaşadıkları mekânda bir süreklilik duygusu geliştirmelerine yardımcı olur ve böylece bireyler yaşadıkları yerle duygusal bağlar kurar. Bu nedenle toplumsal hafızayı şekillendirmek için yerel tarih öğretimi yararlı bir araçtır (Stefaniak, Bilewicz & Lewicka, 2017, s. 218). Okullarda okutulan sosyal bilgiler dersleri konuları içinde yer alan tarih konuları öğrenciler tarafından genellikle ilgi çekici olmaktan uzak ve sıkıcı olarak ifade edilir. Bu durumun ana sebebi, ilköğretim dönemindeki öğrencilerin henüz somut düşünce döneminde olmalarıdır. Yerel tarih konuları öğrencilere

sorgulamayı teşvik ederek, onlara soyut kavramları algılamada yardımcı olur; konularını genel müfredat konularına bağlayarak öğrencilerin yorum ve muhakemelerini güçlendirebilir (Crocco & Marino, 2017, s. 7).

1.1.3.2. Tarihsel Süreç İçerisinde Yerel Tarih

Yerel tarih ile ilgili araştırmaların kökeni Antik Yunan uygarlığına kadar uzanır. “Site” yani şehir devletleri olarak örgütlenen eski Yunan toplumunda, dönemin önemli tarihçileri; Atina, Sparta, Lesbos gibi şehir devletlerini kronolojik biçimde ele alıp mitoloji, inanç sistemi ve siyasi teşkilat ile ilgili bilgileri kaleme almışlardır. Orta Çağ Dönemi’nde ise dönemin önemli yazarları, şehirler ve taşra hakkında kronikler yazmışlardır.

İngiltere açısından yerel tarih faaliyetleri 15. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Worcesterli William’ın yazdığı notlar 1477-1480 yılları arasındaki 3 yıllık bir dönemi kapsar. Bu kayıtlar bölgedeki köylerin mesafeleri ve meskenlerin boyutları hakkında önemli bilgiler verir (Avcı Akçalı, 2013, s. 43). İngiltere ve Fransa’da 16. yüzyılın sonlarında doğan yerel tarih anlayışı soylu aileler hakkında bilgileri içerir. Ayrıca Hristiyan cemaatlerinin tarihlerini anlatan yerel tarih örneklerine de sıkça rastlamak mümkündür (Danacıoğlu, 2001, s. 3).

II. Dünya Savaşı sonrasında çevrecilik hareketlerinin gelişimi, tarihi eserlerin korunması gerektiği düşüncesinin doğması ile yerel tarih alanı ön plana çıkmıştır. Bu durum oldukça manidardır. Çünkü savaş döneminin yıkımından tarihi eserler büyük oranda etkilenmiştir. Bu dönemde artık hayatın bizzat içindeki insanların hikâyeleri incelenmeye ortaya çıkarılmaya başlamış bu akım tarih anlayışını etkilemiş ve geliştirmiştir (Eyrice, 2005, s. 3).

1.1.3.3. Türkiye’de Yerel Tarih

Türkiye’de yerel tarih kavramının doğması ve onun öneminin anlaşılması Osmanlı Devleti döneminde 1908 yılında II. Meşrutiyet’in ilanından sonraki dönemde olmuştur. Bu alanda ilk çalışma yapan tarihçi Sâti Bey’dir (Örten, 2008, s. 18). Aslında Osmanlı Devleti’nde yerel tarih yayımları 1870 yılından itibaren başladığı söylenebilir. Bu dönemde artık Osmanlı Devleti tam olarak yüzünü batıya dönmüş ve batı tarzında yapılan yenilikler tarih yazımına da yansımıştır. Bu dönemde şehir tarihleri yazılmış, belediye kavramı ile kentler ayrı bir önem

kazanmış, vilayetler kendi matbaalarını kurmuş, “Salname” adı altında kent yıllıkları yayımlanmıştır (Aslan, 2000, s. 200). Bu dönemde yayımlanan ilk kent tarihlerine Bursa, Trabzon ve Şam şehirleri örnek olarak verilebilir.

Türkiye için, Cumhuriyet devrinde yerel tarih çalışmalarının miladı olarak Halkevleri ve çalışmaları sayılabilir. Halkevleri kuruldukları 1932 yılından itibaren pek çok şehir için yerel tarih yayınları hazırlamışlardır. Faal olarak 18 yıllık dönem içinde çoğunluğu arkeoloji, folklor, etnografya ve topoloji alanında eserler yayımlamışlardır (Danacıoğlu, 2001, s. 13). Halkevleri çatısı altında başlayan yerel çalışmalar daha sonra bu alanın uzmanı olan tarihçiler tarafından devam ettirilmiştir. Bu tarihçilerin en önemli kaynakları ise arşiv kayıtlarında yer alan tapu ve tahrir defterleridir (Martal, 2000, s. 248). Türkiye’de yerel tarih açısından kent tarihi çalışmaları 1980’lerden itibaren büyük gelişme sağlamıştır. Bu gelişmeyi öncülük eden yazarlar, Mustafa Akdağ, Ömer Lütfü Barkan ve Halil İnalçık’tır. Bu üç yazar Avrupa’da yeni bir ekol olarak ortaya çıkan Annales Ekolü’nün temsilcileridir.

Türkiye’de yerel tarih çalışmalarının hala istenilen düzeye gelememesinin sebepleri şunlardır:

1. Osmanlı Devleti’nde okuma ve yazmanın etkili bir kültür unsuru olarak pek ilgi görmediği ve daha çok sınırlı, eğitilmiş küçük bir grubun ilgi alanı olması yerel tarih yazımını kısıtlamıştır (Neumann, 2000 s. 106). 1927 yılı nüfus sayımı bu görüşü destekleyen verilere sahiptir. O tarihte bile Türkiye Cumhuriyeti’nde okuma yazma bilme oranı nüfusun yüzde 10, 58’dir (Umumi Nüfus Tahriri, 1927, s. 21).
2. Göç ve nüfus mübadeleleri ile insanların yaşadıkları bölgeleri zorunlu olarak terk etmeleri yerleşilen yöreye uyum ve aidiyet sorunları yaşamalarına sebep olmaktadır (Danacıoğlu, 2001, s. 18). Bu durum yerel tarih konusunda adeta bir hafıza kaybına sebep olmuştur. Bununla birlikte göç ve nüfus değişimleri her ne kadar büyük olumsuzluklara sebep olsa bile yerel tarih incelemelerine konu olacak malzemeleri de sunabilir. Göçlerin nedenlerini ve yerleşilen yeni yaşam alanları sözlü tarih alanında farklı çalışmalar yapmayı sağlayacaktır.
3. Osmanlı Devleti döneminde tarih yazımı anlayışında vakanüvist yaklaşım yani devlet tarihçiliği anlayışı ile padişahların hayatları, siyasi ve askeri başarılar konu edinmiştir (Köprülü, 1984, s. 5). Cumhuriyet döneminde de araştırmalar

genellikle devleti oluşturan kurumlar üzerine yoğunlaşmasına rağmen ülke içinde köyden kente göçün getirdiği değişim, şehirlerin nüfus yapısını değiştirmiştir. Bu değişimin öyküsü yerel ve sözlü tarih araştırmalarına zengin malzemeler sunmaktadır.

1.1.3.4. Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Kaynaklar

Yerel tarih incelemelerinde coğrafi çevrenin sınırlı olması araştırmacıya aynı zamanda önemli avantajlar da sağlayabilir. Araştırmanın sınırları daha yoğun bir çalışma fırsatı doğurur. Kaynak olarak o çevre ile ilgili yazılan kitaplar, bölge haritaları, tarihi binalar, bölgede yaşayan kaynak kişiler, kişisel arşivler, ticarete kullanılan araç ve gereçler, bölge fotoğrafçılarına ait arşivler ve belgeseller yerel tarih incelemesinin kaynaklarıdır. Ayrıca jeolojik ve coğrafi unsurlar, şahıs, bina, yerleşim yeri, köy, kasaba ve cadde isimleri, arkeolojik kazılara ait bulgular, resmi veya sivil kurum arşivleri, fotoğraf albümleri, kanallar, demiryolları ve tarihi ticaret yolları, fabrikalar, atölyeler, günlük hayata dair efemera belgeleri, belediyeler ve kaymakamlıklar tarafından hazırlanan bülten veya broşürler, televizyon ve radyo programları yerel tarih öğretiminde yararlanılabilecek başlıca kaynaklar arasındadır.

1.1.4. Ereğli’de Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Mekânlar

Ereğli’de yerel tarih öğretiminde kullanılabilecek çeşitli mekanlar bulunmaktadır. Bunlar:

1.1.4.1. Alemdar Gemi Müzesi

Kurtuluş Savaşı, içinde birçok kahraman barındırmaktadır. Bu savaşın gizli kahramanlarından biri de kurtarma gemisi Alemdar’dır. Kurtuluş Savaşı donanması içinde Karadeniz’de asker ve silah sevkiyatı yapan Alemdar, onlarca düşman gemisinin arasında, Rus limanlarından Türk ordusuna silah taşımıştır. Batı cephesinde Yunanistan’a karşı verilen mücadelede taşınan bu silahlar zaferin kazanılmasında etkili olmuştur. Bu kahraman geminin hizmetleri unutulmayarak yeni kuşaklara da aktarılacak amacıyla gemi aslına uygun bir şekilde yeniden inşa edilerek Ereğli sahil bandında 8 Ağustos 2008 tarihinde yerini almıştır. Bu önemli müzeyi Haziran 2020 itibarıyla 12 sene içinde bir buçuk milyon yerli ve yabancı turist ziyaret etmiştir.

1.1.4.2. Su Kemerleri

Ereğli'nin bir mahallesi olan Balı mevkiinde bulunan su kemerinin Roma Döneminde yapıldığı sanılmaktadır. Bu dönemde, 16 kilometrelik bir hat boyunca kente ulaşan su şebekesi, kent surlarının yakınında bulunan bir havuzda toplanmakta ve havuzdan çıkan birkaç kolla su, kent alanının merkezine aktarılmaktadır. Söz konusu dönemlerde kentin su gereksinimi için kuyulardan da yararlanılmıştır (Akkaya, 1994, s. 51).

1.1.4.3. Cehennemağzı Mağaraları

Cehennemağzı Mağaraları, Ereğli ilçesi İnönü Mahallesi'nde bulunmaktadır. Tarihi, antik dönem Yunan mitolojisine dayanan Cehennemağzı Mağaraları üç mağaradan oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla Kilise Mağarası, Cehennemağzı (Koca Yusuf) Mağarası ve Ayazma Mağarası'dır. Birinci mağara olan Kilise Mağarası Roma hakimiyeti döneminde ilk Hristiyanlar tarafından gizli ibadet yeri olarak kullanılmıştır. İkinci mağara, yöre halkınca Koca Yusuf Mağarası olarak adlandırılmaktadır. Mitolojide Herkül'ün indiği yeraltında bulunan üç başlı köpek Kerberus'u yenerek yeryüzüne çıkardığı mağaradır. Üçüncü mağara Ayazma doğal bir mağara olup insan eli ile genişletilmiştir. Büyük bir olasılıkla vaftiz törenlerinde kullanılmıştır.

1.1.4.4. Çeştepe Fener Kulesi ve Tümülüs

Çeştepe Fener Kulesi'nin Helenistik Dönemde (M. Ö. 330 ile M. Ö. 30) yapılan bir fener kulesi olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda Ereğli Limanı'nın ve geceleri gemicilerin koruyucusu olduğu söylenmektedir. Günümüze ulaşana kadar yıkıma uğramakla birlikte şu andaki hali on metre yüksekliğindedir. Kule içerisine dar bir kapıdan girilmekte, sarmal bir merdiven ile de fener ateşinin yandığı bölüme çıkılmaktadır. Deniz fenerinin altında kesme taşlardan yapılmış ve sonradan toprak ile kapatılmış uzunluğu elli metre civarında bir tümülüs bulunmaktadır.

1.1.4.5. Ereğli Müzesi

20. yüzyılın başında Ereğli'nin ileri gelenlerinden sivil paşa ve kömür tüccarı Halil Paşa tarafından yaptırılmıştır. Konağın yapımında Ereğli ve çevresinde bolca bulunan Roma dönemine ait resmi binalardan çıkarılan devşirme

malzemeler cephe süslemelerinde kullanılmıştır. 17 Mart 1998 tarihinde müze olarak hizmete açılmıştır. 3 katlı müze binasında Yunan, Roma, Bizans ve Osmanlı Devleti dönemine ait mezar taşları, Ereğli'nin tarihsel gelişiminde hâkim olan devletlere ait zengin bir sikke koleksiyonu ayrıca yöreye ait etnografik ve yazma eserler bulunmaktadır.

1.1.4.6. Ereğli Kalesi

Denize dik yamaçlar üzerinde 13. yüzyılda Bizanslılar tarafından moloz taşlar ve tuğlalar ile inşa edilmiş bir kaledir. Ayrıca yapıda takviye amaçlı kuleler de mevcuttur. Kale zamana bağlı olarak yıkımlara uğramıştır. Kalenin dış avlusunda depolar, iç avlusunda ise bir su sarnıcı bulunmaktadır.

1.1.4.7. Ereğli Kent Tarihi Müzesi

Ereğli Akarca Mahallesi'nde, Ereğli Belediyesi tarafından 2014 yılında hizmete açılmıştır. Bina kâgir bir yapıdır. Halk arasında “Cıbroğlu Konağı” adıyla tanınır. Müzenin katlarında Ereğli'nin kronolojik tarihi ile ilgili bilgi panoları bulunmaktadır. Ayrıca koleksiyonerler tarafından müzeye hediye edilen son yüz yıllık döneme ait tıp malzemeleri, müzik aletleri, yöresel otantik kıyafetler gibi günlük yaşamda kullanılan eşyalar bulunmaktadır.

1.1.4.8. Ölüce Burnu ve Deniz Feneri

Ereğli, Karadeniz'de tarih boyunca gemiciler için önemli bir doğal liman olmuştur. 1863 yılında Fransız Barbier Şirketi tarafından yapılan fener halen faal durumdadır. Fener, on saniye içinde iki kez çakarak denizcilere yol göstermektedir.

1.2. Ulusal ve Uluslararası Alanda Yapılan Çalışmalar

Çalışmanın bu bölümde ilgili literatür araştırmaları sonucunda elde edilen yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları hakkında özet bilgiler sunulmuştur. Orta öğretim düzeyinde okullarda sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih öğretimine yönelik ulaşılan araştırma sayısı oldukça az ve sınırlıdır.

Örten (2008), “*Yerel Tarih Konularının Sosyal Bilgiler Üniteleri ile İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Çalışma (Tokat Örneği)*” isimli yüksek lisans tezinde, Tokat ili kapsamında sosyal bilgiler derslerinde yerel tarih konularının

mevcut müfredat ile ilişkilendirilmesi hedeflemiştir. Yapılan bu çalışma sonucunda elde edilen verilere göre, mevcut sosyal bilgiler dersi öğretim programının yerel tarih konuları ile ilişkilendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

Avcı Akçalı (2013), *“Tarih Öğretiminde Merkeze Bağımlılığın Azaltılması Yolunda Bir Çözüm Önerisi: Yerel Tarih”* isimli doktora tezinde ortaöğretimde tarih öğretiminde yerel tarih kaynaklarına dayalı etkinlik çalışmaları ile derslerin işlenmesinin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırmada deney grubu öğrencilerinin yerel tarih kaynakları ile takviyeli işlenen derslerde akademik ders başarılarının arttığı gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerinin arttığı tespit edilmiştir.

Arslan (2015), *“Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumları”* isimli yüksek lisans tezinde, sosyal bilgiler öğretiminde derslerde yerel tarihe ait konularının kullanımına dair öğretmen tutumlarını belirlemeyi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularının kullanımına dair öğretmen görüşlerinin yerel tarih konularının derslerde kullanılması yönünde olduğu görülmüştür.

Bilicioğlu (2017), *“Ortaokul Öğrencilerinin Yerel Tarih Öğretimine İlişkin Görüşleri: Safranbolu Örneği”* isimli yüksek lisans tezinde, Karabük ili Safranbolu ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin derslerde yerel tarih konularına yer verilmesine yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Analizler sonucunda öğrencilerin sosyal bilgiler dersini en çok tarihi yerleri gezerek işlemek istedikleri tespit edilmiştir.

Özbek Gül (2022), *“Yerel Tarih ve Kültür Unsurlarının Sosyal Bilgiler Dersi Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi”* isimli yüksek lisans tezinde Kastamonu İnebolu ilçesindeki ortaokullarda eğitim gören 130 öğrenci üzerinde incelemeler yapılmıştır. Araştırmada anket formu ve doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin İnebolu ilçesinin yerel tarihi konusunda kısıtlı bilgiye sahip oldukları ve yerel tarih öğretim yapılabilecek seviyede olmadıkları görülmüştür.

Malloy (1982), *“An Exploration into the Effectiveness of Local History as an Educational Tool for the Community College American History Teacher”* isimli doktora tezinde amaç olarak yerel tarihin Community College öğretmenleri için Amerikan tarihi konuları işlenirken faydalı bir eğitim aracı olabileceğini öngörmüştür. Çalışma da iki ayrı örneklem çalışma grubu kullanılmıştır. Birinci grup öğrencilerden oluşturulup, bu gruba konuların içine yerel tarihin dahil edildiği Amerikan tarihi dersinden oluşturulan bir anket uygulanmıştır. Cevapların büyük bir çoğunluğuna göre öğrenciler yerel tarihin kendilerini daha iyi tanımalarına yardımcı olabileceğini düşünmektedir. Yine öğrencilere göre yerel tarih dünya ile daha fazla yakınlaşmalarına ve ABD tarihi konularını algılama yeteneğinin artmasını sağlayacaktır. İkinci grup daha önce bu okulda okuyup derslerde yerel tarih bilgisi almış ve mezun olmuş 14 kişiden oluşmuştur. Bu grup ile görüşmeler yapılmıştır. Tüm eski öğrenciler yerel tarihin sınıfta kullanıldığı olayları hatırlamış ve birkaç tanesi de çok sayıda örnekler verebilmiştir. Ayrıca, görüşülen kişilerin neredeyse tamamı bir öğretim tekniği olarak yerel tarihe destek vermiştir.

Silvester (1987), *“ A Feasibility Study of the Integration of Local History into the Social Studies and English Disciplines at the Middle School Level”* isimli doktora tezinde ortaokul düzeyindeki sosyal bilgiler ve İngilizce ders konularını yerel tarih konularına başarılı bir şekilde uyum sağlayarak birleştirilmeyi amaçlamıştır. Dört ortaokulla temasa geçilerek bir anket uygulanmıştır. Daha önce bu okulların hiçbirinde yerel tarih dersi verilmemiştir. Bu çalışmada yerel tarih konularını sosyal bilgiler ve İngilizce ders konuları içinde öğretecek yerel tarih odaklı bir müfredat tasarlanarak uygulanmıştır. Ayrıca dersler yerel tarihi merkeze alan projeler, sergiler, saha gezileri ve sunumlarla desteklenmiştir. Üç grup için ayrı ayrı anketler hazırlanmıştır. Bu gruplar öğrenci, öğretmen ve velilerdir. Öğrenci ve veli anketlerinde büyük bir çoğunluk tarafından olumlu yanıtlar verilmiş öğrencilerin heyecanının cevaplara yansıdığı tespit edilmiştir. Değerlendirme formlarındaki yanıtların bir sonucu olarak öğretmen formlarındaki önerilerde çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma sonucunda yerel tarihin ortaokul düzeyindeki sosyal bilgiler ve İngilizce ders konularına uyarlanabileceği kanıtlanmış ve olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Bununla birlikte yeni öğretim yılında iki öğretmen tarafından proje için hazırlanan müfredat tekrarlanmaya

başlamıştır. Yerel tarih müfredat projesi, böylelikle normal ortaokul müfredatına dahil edilmiştir.

Bhatia (2009), “*Museum and School Partnership for Learning on Field Trips*” isimli doktora tezinde ABD’nin Colorado eyaletinde bir yerel tarih müzesi olan Fort Collins Müzesi ile Poudre School District okulu arasında bir eğitim ortaklığı kurarak 2. sınıf öğrencilerine müze ziyaretleri sayesinde yerel tarih bilinci kazandırmak ayrıca öğrencileri deneyimsel öğrenme ve eleştirel düşünmeyi teşvik etmeği amaçlamıştır. Bu çalışma sonucunda müze ziyaretlerinin öğrencileri eleştirel düşünmeye teşvik ettiği kanıtlanmış ve öğrencilerin saha gezileri öncesinde ve sonrasında bilgi düzeylerindeki gelişimi analiz etme imkânı oluşmuştur. Böylece öğrencilerin deneyimsel öğrenme sayesinde yaparak ve yaşayarak elde ettikleri deneyimler, öğrenmeye ve bilgi edinmeye dönüşmüştür.

1.3. Literatür Değerlendirmesi

Çalışmalar üzerinde yapılan literatür taraması sonucunda Erzurum Pasinler, Yozgat, Tokat, Tunceli, İzmir, Niğde, Bolu Mudurnu, Karabük Safranbolu, Malatya, Sivas ve Kastamonu İnebolu şehirleri ile ilgili yerel tarih çalışmalar üzerinde incelemeler yapılmıştır. Yukarıda örnek olarak bunlardan bir bölümüne yer verilmiştir. Ayrıca çalışmanın zenginleşmesi ve geniş bir bakış açısı sağlanması hedefi ile yerel tarih konulu uluslararası çalışmalar da analiz edilmiştir. İncelenen tüm bu çalışmalara göre yerel tarih konularının farklı değişkenler yönünden değerlendirildiği tespit edilmiştir. Çalışmalarda olanaklar açısından il merkezleri ve ilçeler arasındaki farklılıklar da ele alınmıştır. Literatür incelemesi sonucunda çalışmalarda ortaöğretimde yerel tarih konularının öğretiminin önemli olduğu, öğretmenlerin ve öğrencilerin yerel tarihi önemsedikleri, bu metodu uygularken karşılaşılan birtakım problemlerin olduğu araştırmacılar tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. Özbek Gül (2022) tez çalışmasında araştırma grubu öğrencilerinin yerel tarihi konusunda kısıtlı bilgiye sahip olduklarını bu durumda ve yerel tarih öğretim yapılabilecek seviyede olmadıklarını tespit etmiştir. Buna sebep olarak yerel tarih konularına okullarda pek fazla önem verilmemesi ders konusu olarak işlenmemesini göstermiştir. Ayrıca diğer çalışmalarda ortaya çıkan sonuçları şu şekilde sıralanabilir:

Örten (2008), sosyal bilgiler dersi öğretim programının yerel tarih konuları ile ilişkilendirilebileceği sonucuna varmıştır. Avcı Akçalı (2013), yerel tarih kaynakları ile takviyeli işlenen derslerde akademik ders başarılarının arttığını gözlemlemiştir. Arslan (2015), sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularının kullanımına dair öğretmen görüşlerinin olumlu olduğunu ve derslerde kullanılabileceği yönünde görüş belirttiklerini saptamıştır. Bilicioğlu (2017), analizler sonucunda öğrencilerin sosyal bilgiler dersini en çok tarihi yerleri gezerek işlemek istedikleri tespit etmiştir.

Malloy (1982), iki örneklem grubu üzerinde çalışmış birinci örneklem öğrenci grubundaki büyük bir çoğunluk yerel tarihin kendilerini daha iyi tanımlarına yardımcı olduğunu ifade etmiştir. 14 mezun öğrenciden oluşan ikinci örneklem grubunda ki tüm eski öğrencilerde yerel tarihin sınıfta kullanıldığı örnek olayları hatırlamış ve görüşülen kişilerin neredeyse tamamı bir öğretim tekniği olarak yerel tarihe destek vermiştir. Bu çalışmanın özgünlüğü sadece öğrenim gören öğrencilerin değil mezunlarında araştırma grubuna dahil edilmesidir. Hayat boyu öğrenme modeli açısından çalışma güzel bir örnektir.

Silvester (1987), ortaokul düzeyindeki sosyal bilgiler ve İngilizce ders konularını yerel tarih konularına başarılı bir şekilde uyum sağlayarak birleştirilmeyi amaçlamıştır. 3 gruba anket uygulanmıştır (öğrenci, öğretmen ve veli), öğrenci ve veli anketlerinde büyük bir çoğunluk tarafından olumlu yanıtlar verilmiştir. Öğretmen formlarındaki önerilerde çalışmaya dahil edilmiştir. Yerel tarihin ortaokulda İngilizce ve sosyal bilgiler derslerine uyarlanabileceği kanıtlanmıştır. Bu çalışmayı diğerlerinden farklı ve değerli kılan özellik ise velilerin bir çalışma grubu olarak projeye dahil edilmesidir.

Bhatia (2009), bir yerel müze ve okul ortaklığı çerçevesinde müze ziyaretleri öğrencilere yerel tarih bilinci kazandırma ve ayrıca deneyimsel öğrenme ve eleştirel düşünmeyi özendirmeyi amaçlamıştır. Bu çalışma sonucunda müze ziyaretlerinin öğrenciler arasında eleştirel düşünmeyi teşvik ettiği böylece öğrencilerin deneyimsel öğrenme sayesinde yaparak ve yaşayarak elde ettikleri deneyimlerin öğrenmeye ve bilgi edinmeye dönüştüğünü tespit etmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu tez çalışması sosyal bilgiler derslerinde Ereğli ölçeğinde öğretmenlerin ve ortaokul öğrencilerinin Ereğli yerel tarihi ile ilgili konuların ve unsurların öğretilmesi hakkındaki özgün görüşlerinin ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmesi, öğretmen ve öğrencilerin derslerde yerel tarih konularına yer verilmesine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Belirlenen konunun ayrıntılı olarak incelenmesine imkân tanınması ve araştırmacının elde edilen bulgular yolu ile bulunduğu ortamı tanımaya fırsat vermesi gibi özelliklerinden dolayı bu çalışmada nitel araştırma yönteminin kullanılması uygun görülmüştür.

2.2. Çalışma Grubu

Bu tez çalışması ortaokul sosyal bilgiler dersi kapsamında sınırlı da olsa yer alan yerel tarih yöntemi ile ilgili konuların derslerde kullanımına ilişkin öğretmen ve ortaöğretim öğrenci görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada katılımcıların tutum düzeylerini ölçmek için Yılmaz (2019) tarafından hazırlanmış olan geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan 12 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme anket formu ve 8 adet sorudan oluşan yarı yapılandırılmış öğrenci anket formu Ereğli ölçeğinde uygulanmıştır. Bu amaç çerçevesinde rastgele seçilen 20 sosyal bilgiler öğretmeni ve 100 ortaokul öğrencisi ile bu çalışma yürütülmüştür.

Araştırmada öncelikle sosyal bilgiler dersinin tanımlanması ve amaçları açıklanmıştır. Sonrasında yerel tarih, yerel tarihin dünyada ve Türkiye’de gelişimi, yerel tarihin faydaları, ortaöğretim sosyal bilgiler derslerinde kullanılabilecek yerel tarih konuları üzerine dikkat çekilmiştir.

Literatür taraması sonucunda yerli ve yabancı kaynaklardan makale, yüksek lisans tezi ve doktora tezi olmak üzere birçok bilimsel araştırmaya ulaşılmış bu çalışmalar incelenerek yürütülen çalışma ile ilgili benzerlikler ve farklı yönler analiz edilmiştir.

Bu araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 20 öğretmen ve 100 ortaokul öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışma grubunda yer alan öğretmenler ile

ilgili demografik bilgiler Tablo 2.1’de, öğrencilere ait demografik bilgiler ise Grafik 2.1 ve Grafik 2.2’de sunulmuştur.

Tablo 2.1: Öğretmenlere Ait Demografik Bilgiler

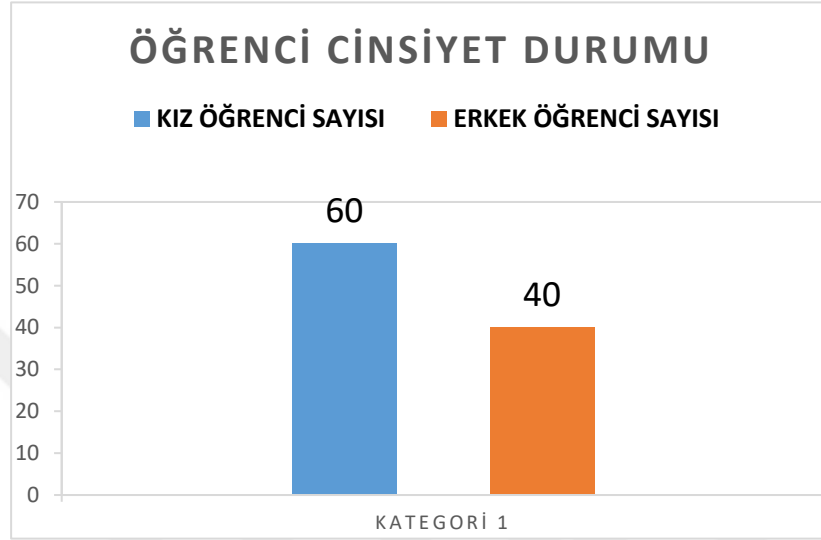
ÖĞRETMEN	MEZUNİYET	CİNSİYETİ	YAŞI	ÇALIŞMA SÜRESİ	GÖRÜŞME SÜRESİ
SBÖ-1	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	29	6-10	15 Dakika
SBÖ-2	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	41	11-15	20 Dakika
SBÖ-3	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	36	11-15	18 Dakika
SBÖ-4	Fen Edebiyat Tarih Bölümü	Erkek	48	21 +	20 Dakika
SBÖ-5	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Kadın	41	16-20	25 Dakika
SBÖ-6	Tarih Öğretmenliği	Erkek	43	21 +	30 Dakika
SBÖ-7	Tarih Öğretmenliği	Kadın	50	21 +	30 Dakika
SBÖ-8	Coğrafya Öğretmenliği	Erkek	49	21 +	25 Dakika
SBÖ-9	Fen Edebiyat Tarih Bölümü	Erkek	49	21 +	30 Dakika
SBÖ-10	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	43	16-20	30 Dakika
SBÖ-11	Fen Edebiyat Tarih Bölümü	Erkek	51	21 +	15 Dakika
SBÖ-12	Coğrafya Öğretmenliği	Erkek	52	21 +	30 Dakika
SBÖ-13	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	41	16-20	24 Dakika
SBÖ-14	Tarih Öğretmenliği	Kadın	50	21 +	15 Dakika
SBÖ-15	Coğrafya Öğretmenliği	Kadın	49	21 +	25 Dakika
SBÖ-16	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Kadın	37	11-15	30 Dakika
SBÖ-17	Coğrafya Öğretmenliği	Kadın	41	16-20	24 Dakika
SBÖ-18	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	38	11-15	25 Dakika
SBÖ-19	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Erkek	39	16-20	30 Dakika
SBÖ-20	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	Kadın	32	6-10	25 Dakika

Tablo 2.1’de görüldüğü üzere anket uygulaması yapılan öğretmenlerin demografik dağılım bilgileri incelendiğinde araştırma grubu 13 erkek ve 7 kadın öğretmenden oluşmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan ve anket uygulanan öğretmenler Ereğli ilçesi sınırları içinde 7 farklı ortaokuldan rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiştir.

Öğretmenlerden 10 tanesi sosyal bilgiler öğretmenliği, 3 tanesi tarih öğretmenliği, 3 tanesi fen edebiyat fakültesi tarih bölümü, 4 tanesi coğrafya öğretmenliği bölümlerinden mezun olmuşlardır.

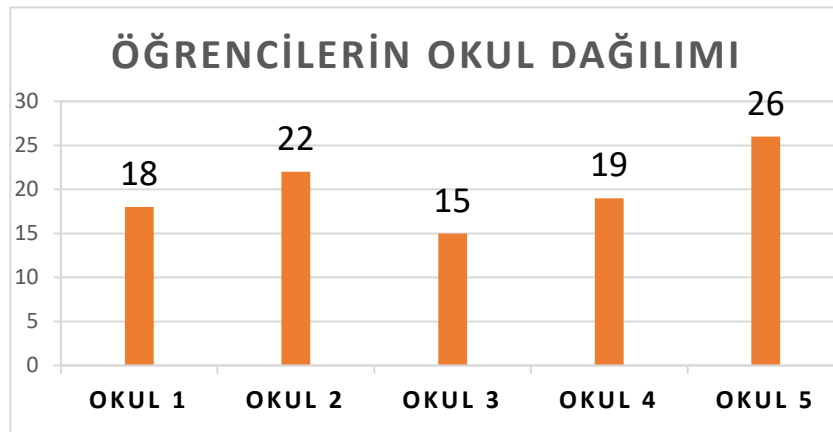
9 öğretmenin çalışma süresi 21 yıl ve üzerinde, 4 öğretmenin çalışma süresi 16-20 yıl arasında, 4 öğretmenin çalışma süresi 11-15 ve 3 öğretmenin de çalışma süresi 6-10 yılları arasındadır. 20 öğretmenin yaş ortalamaları ise 42,95 yıldır. Bütün öğretmenler ile yapılan görüşme süresi ortalama olarak 24,3 dakikadır.

Grafik 2.1: Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı



Öğrencilerin oluşturduğu çalışma grubu toplam 100 öğrenciden oluşmaktadır. 100 öğrencinin 60 tanesi kız 40 tanesi erkek öğrencidir.

Grafik 2.2: Öğrencilerin Okul Dağılımı



Çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin okullarına göre dağılımı Okul-1 (18 öğrenci), Okul-2 (22 öğrenci), Okul-3 (15 öğrenci), Okul-4 (19 öğrenci), Okul-5 (26 öğrenci) şeklindedir.

2.3. Verilerin Toplanma Aşaması

Araştırmanın bu bölümünde verilerin toplanması sırasında izlenen tüm evreler sırasıyla ayrıntılı olarak aktarılmıştır.

2.3.1. Verileri Toplama Aşamasında Kullanılan Araç ve Teknikler

Nitel çalışma metodu olarak planlanan bu tez çalışmasında ilk olarak ayrıntılı bir literatür taraması yapılmış ulusal bazda 2002-2022 yılları arasındaki son 20 yıllık süreçte hazırlanan konu ile yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Yerel tarih çalışmalarının uluslararası ve yerel düzeyde ilgi gören bir disiplin olduğu göze alınarak yurt dışında yapılan benzer çalışmalarda incelenmiştir. Ayrıca konu ile ilgili makalelerden de yararlanılmıştır. Ardından Yılmaz (2019) tarafından, hazırlanan geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan öğretmenler için yarı yapılandırılmış görüşme anket formu ve öğrenciler için yarı yapılandırılmış anket formu, gerekli izin alınarak kullanılmıştır.

2.3.1.1. Görüşme

Görüşme formları, konunun uzmanlarınca hazırlanır çerçevesi önceden tasarlanır uygulanacak kişilerin, duygu, düşünce ve tecrübelerini meydana çıkarmayı hedefler (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 138). Formlar yarı yapılandırılmış sorulardan oluşur. Görüşmenin akışına göre araştırmacı gerek görürse görüşme sorularını değiştirebilir (Karasar, 2005, s. 122). Katılımcının verdiği cevaplar bazı durumlarda yeterli görülmeyebilir. Bu durumda ek sorularda kullanılabilir. En önemli nokta ise araştırmacı bu sırada asıl konudan uzaklaşmamaya özen göstermelidir (Ekiz, 2013, s. 63).

Bu çalışmada görüşmelerde öğretmenlere 12 adet öğrencilere ise 8 adet soruyla birlikte ek sorular sorulmuştur. Çalışmaya ait görüşme formu iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlere ve öğrencilere ait kişisel ve demografik bilgiler, grafikler yardımıyla sunulmuştur. İkinci bölümde ise sosyal bilgiler öğretiminde yerel tarih konularının ve unsurlarının derslerde kullanımına ilişkin görüşler, öğretmenler ve öğrenciler düzeyinde belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada gönüllülük esas olup, ilgili makamlardan gerekli izinler alınmıştır.

2.3.1.2. Açık Uçlu Anket Formu

Açık uçlu anket sorularının kullanılma amacı katılımcıların serbestçe cevap vermelerine imkân sağlamasıdır. Bu tür soruların yararı, araştırmacının bir anda beklemediği cevaplar ile karşılaşabilmesidir. Böylece araştırma konusu hakkında daha kapsamlı bilgilere ulaşılabilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2008, s. 253). Ayrıca yapılan bu tür çalışmalar daha önce göstermiştir ki öğrenciler çoğunlukla söz ile ifadeden çok, yazı ile cevap vermeyi tercih ederler. Bu durumda amaçlanandan daha fazla veri toplanabilir. Bu şekilde çalışma daha da zenginlik kazanmış olur. Öğrenciler için 8 sorudan oluşan anket formu uygun görülmüştür (Çolak, 2015). Bu sayı bu düzeyde yeterlidir. Soru sayısı arttıkça öğrencilerin dikkatinin dağıldığı ve daha kısa cevaplar verdiği bir an önce formu teslim etmek istedikleri cevaplara özen göstermedikleri daha önce yapılan benzer çalışmalarda pilot test uygulamaları ile tespit edilmiştir.

2.3.2. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde ilk olarak, Zonguldak İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden yazılı araştırma izni alınmış, bu izin ilçedeki tüm okullara yine müdürlük tarafından yazılı olarak tebliğ edilmesinden sonra çalışmalara başlanmıştır. Çalışmaya dâhil edilecek ortaokulların listesi çıkarılarak bu okulların sosyal bilgiler öğretmenleri de belirlenmiştir. Öncelikle öğretmenler ile telefon görüşmeleri yapılarak çalışma konusu hakkında kısaca bilgiler verilmiş görüşmeler için uygun gün ve saatler belirlenerek randevular alınmıştır. Sonrasın da bu öğretmenler ile yüz yüze görüşülerek görüşme formları uygulanmıştır. Çalışma kapsamında birçok öğretmene ulaşıp 35 civarında öğretmen, formu doldurmayı kabul etmiş olsa da sonuç olarak 20 öğretmen ile görüşme yapılmış bu sayı bu tarz bir çalışma için uygun ve yeterli görülmüştür.

Öğretmenlerle uygulanan çalışma sona erince peşinden öğrencilere uygulanacak anket formu hakkında öğretmenlere bilgiler verilmiş ve 5 öğretmenin yardımı ile birlikte 5 ayrı ortaokulda 5 ayrı sınıfa öğrenci anket formu uygulanarak veri toplama işlemi tamamlanmıştır. Çalışma kapsamında öğrenci çalışma grubu için 100 öğrenci yeterli görülmüştür. Öğretmenler için uygulanan görüşme süre ortalaması 24,3 dakika öğrencilere uygulanan anket formu uygulama süresi ise ortalama 14 dakikadır.

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin amacına uygun ve verimli olabilmesi için öğretmenlerin derslerinin olmadığı zaman aralıkları tercih edilmiş, öğretmenlerce uygun görülen gün ve saatlerde verilerin toplanmasına gidilmiştir. Öğrenci görüşleri açık uçlu anket formunda da aynı yol izlenmiş, öğretmenlerin belirlediği gün ve saatte okullara gidilerek veriler toplanmıştır.

Öğrencilere uygulanan anket formunda bu çalışmanın not ile değerlendirilecek bir sınav olmadığı bilgisi verilerek öğrencilerin rahatlayarak düşüncelerini kaygı duymadan anket formuna aktarmaları amaçlanmıştır. Toplamda 100 öğrenci görüş belirtmiş ve anket formları analiz edilerek koruma altına alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Nitel veri analizi araştırmacının topladığı tüm verileri sistem dahilinde bir anlayışla soyutlamasını kapsayan bir zaman dilimidir. Nitel araştırmalarda belirli bir veri ölçüm aracı yoktur. Araştırmacı elde edilen bulgulara dayalı olarak kendi analiz metodunu belirlemiş olur (Ekiz, 2013). Çalışma bittikten sonra anket formları öğretmenler için (SBÖ) öğrenciler için (Ö) kısaltmaları kullanarak numaralandırılmıştır. Sağlıklı ve ayrıntılı bir analiz için bu uygulama gereklidir. Formlardan tablolar ve temalar oluşturulurken öğretmen ve öğrenci cevapları bir anlamda kılavuz görevi üstlenmiştir. Özgün yorumlara tabloların analizine yardımcı olmaları amacıyla tabloların altında ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

2.4.1. Görüşmelerin Analizi

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinde içerik analizi metodu uygulanmıştır. Böylece birbirinden bağımsız ve farklı zamanlarda yapılan görüşmelerin derinlemesine incelenip düzenlenmesi ve analizi sağlanmıştır. Bu çalışmada elde edilen bütün bulgular bir başlık altında toplanarak kavramlara dönüştürülmüştür. Ortaya çıkan bu kavramların her biri ayrı bir tema oluşturmuş bunlar tablolar halinde bir araya getirilerek okuyucunun istifadesine sunulabilmek için ayrıntılı ve anlaşılabilir bir şekilde yorumlanmıştır.

2.4.2. Açık Uçlu Anket Formunun Analizi

100 öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Öğrenciler bir ders saati içinde bu formları cevaplamışlardır. Anket formu yardımıyla toplanan tüm bulgular

düzenlenmiştir. Bu kısımda elde edilen veriler çözümlenerek, kendi içinde mantıklı bir şekilde bir araya getirilmiştir. Tabloların altında öğrencilerin özgün yorumlarına yer verilerek analiz ve yorumlamada yardımcı olmaları sağlanmıştır.



3. BULGULAR VE YORUM

Tez çalışmasının bu bölümünde araştırma hedefine yönelik toplanan tüm bulgular tablolar haline getirilerek sunulmuştur. Anketlerde bazı katılımcıların sorulara birden çok cevaplar vermesi yüzünden Çalışma Grubu (n) ile Frekans (f) birbirlerinden farklıdır.

3.1. Birinci Alt Problem ile İlgili Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde öğretmenler ile yapılan görüşmelerde yer alan ilk 7 sorudan elde edilen veriler tablolar haline dönüştürülerek ayrıntılı bir şekilde yorumlanmıştır.

3.1.1. Soru: 1. Size Göre Yerel Tarih Öğretimi Nedir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretimi Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu (n=20)	Katılımcılar	f
Yerel Tarih Öğretimi Nedir?	Yaşadığımız bölgenin, yerin tarihinin/geçmişinin öğretilmesi	SBÖ-1, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	15
	Kültürel değerlerin öğretilmesi	SBÖ-2, SBÖ-5, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14	7
	Tarihi alanların öğretilmesi	SBÖ-16	1
	Yakın çevremizin öğretilmesi	SBÖ-2, SBÖ-10, SBÖ-15, SBÖ-16	4
	Bölgede yaşamış önemli kişilerin öğretilmesi	SBÖ-3	1
	Bölgede geçmişte yaşamış uygarlıkların öğretilmesi	SBÖ-12	1
	Sözlü tarih uygulamaları yapılması	SBÖ-16	1
	Toplam		20

Tablo 3.1 incelendiğinde; öğretmenlerin yerel tarih konularını çok yönlü değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yerel tarihi en çok “yaşadığınız bölgenin, yerin tarihinin/geçmişinin öğretilmesi” ile ilişkilendirdiği görülmüştür. Yine sırasıyla “Kültürel değerlerin öğretilmesi” ve “Yakın çevrenin öğretilmesi” gibi konulara da öğretmenler tarafından önem verildiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak tüm öğretmenler yerel tarih öğretimini doğru bir şekilde ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin yerel tarih öğretimi konusunda görüşlerini yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur.

SBÖ1: Yerel tarih sayesinde yakından uzağa ilkesini tarih öğretiminde kullanmak öğrencilerin derse ilgisini çekmektedir. Bu sebeple yaşadıkları bölgenin tarihini derslerde özellikle üzerine basarak anlatmaktayım. Örnek olarak I. Dünya Savaşı konusunda Sarıkamış Deniz Şehitlerini, Kurtuluş Savaşı konusunda Alemdar Gemisini anlatmak öğrencilerin ilgisini çekmektedir.

SBÖ-5: Geleneksel tarih öğretiminin kalıplaşmış formundan daha farklı, insanı, insan yaşantısını yaşanan sınırlı alanın kültürel mirasını kapsayan bir süreçtir.

SBÖ-9: Öğrencinin yaşadığı coğrafya ile ilgili tarihi ve kültürel yönden bilgi sahibi olabilmesi için aldığı eğitimidir.”

SBÖ-10: Yaşadığımız şehrin, köyün, kasabanın ve mahallenin tarihinin öğretilmesidir.

SBÖ-11: İhmal edilen bir alandır. Yaşanılan çevrenin tarihi, kültürel, folklorik ve sosyal özelliklerinin tanıtılması ve öğretilmesidir.

SBÖ-12: Yaşadığımız yörenin geçmişte hangi uygarlıklara ev sahipliği yaptığı, tarihte yaşanmış olaylara olumlu veya olumsuz anlamda yaptığı etkiyi, geçmişten günümüze yörede kullanılan araç-gereçlerin, kültürel öğelerin incelenmesi ve aktarılmasıdır.

SBÖ-13: Öğrencilerin yaşadıkları bölgeyi, mekânı çevresinde bulunan kültürel unsurlarını tanımasına olanak sağlayan öğretim yöntemidir.

SBÖ-16: Yaşanılan çevrenin daha yakından tanınması için yakın çevrede bulunan tarihi eser, kalıntı, müze incelemeleri ve tarihi olaylara tanıklık etmiş insan tecrübelerinden faydalanmaktadır.

SBÖ-18: Sınırları çizilmiş, dar bir alanda, sadece o bölgeyi, şehri yaşadığı olayları araştırmak, analiz etmek amacıyla yapılan öğretimdir. Yaşanmış olayların raporlaştırılması da gerekir.

SBÖ-19: Belirli bir bölgenin, şehrin, geçmişteki yaşanmış olaylarını araştırmak ve bu bilgilerini kayda geçmektir.

SBÖ-20: Bir köyün, küçük bir kasabanın veya bir şehrin geçmişini araştırıp öğrencilere aktarılmasıdır.

3.1.2. Soru: 2. Sosyal Bilgiler Derslerinde Sözlü Yerel Tarih Öğretimi Kullanılabilir mi?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.2’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2: Öğretmenlerin Size Göre Sosyal Bilgiler Derslerinde Sözlü Yerel Tarih Öğretimi Kullanılabilir mi? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Sosyal Bilgiler derslerinde sözlü ve yerel tarih öğretimi kullanılabilir mi?	Evet kullanılabilir	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	19
	Sık sık olmasa da belirli konularda kullanılabilir	SBÖ-4	1
	Toplam		20

Görüşme formunda yer alan ikinci soruya 19 öğretmen kullanılabilir cevabını vermişlerdir. Sadece bir öğretmen SBÖ-4 “*Sık sık olmasa da belirli konularda kullanılabilir.*” cevabını vermiştir. SBÖ-4 ders programının yoğunluğu ve ders saatlerinin sınırlı olmasından dolayı konuların bitirilme kaygısı ile bu cevabı vermiş olmalıdır. Çalışma grubunda yer alan tüm öğretmenler yerel tarih öğretimine dair konuların sosyal bilgiler dersi kapsamı dahilinde kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Öğretmenlerin sosyal bilgiler derslerinde sözlü ve yerel tarih öğretimi konusunda görüşlerini yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur.

SBÖ-2: Sosyal bilgiler dersinde mekân algılama, çevre ile etkileşim, tarihsel nesne ve diğer kalıntılarla süreci kavrama gibi yaparak yaşayarak öğrenme unsurları; sözlü yerel tarih öğretimiyle bağların ne denli güçlü olduğunu göstermektedir.

SBÖ-3: Tarihsel kavramları ve mekânları işlerken tabii ki kullanılabilir. Bulundukları bölgeyi ve kişileri ilgilendiren tarihi karakterler öğrenciler üzerinde daha fazla etkiye sahip olabilirler.

SBÖ-5: Evet kullanılabilir. Bu çocuklar için daha ilgi çekici daha anlamlı, ezbercilikten uzak bir öğrenme deneyimi olacaktır. Tarih bilincinin kazandırılmasında da etkili olacağını düşünüyorum.

SBÖ-11: Kesinlikle kullanılabilir. Fakat Türkiye'nin bölgesel özellikleri ve tanıtılması bile yetersiz. Eskiden 7.sınıflarda böyle bir ünite vardı sonradan çıkarıldı. Bu ünite yeniden konularak yerel tarih eklenebilir.

SBÖ-13: Sözlü yerel öğretiminin en uygun olduğu ders sosyal bilgiler dersi olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin yaşadıkları bölgeyi kendilerinden yaşça büyüklerden farklı özellikleriyle doğrudan öğrenmeleri onların geçmiş ile gelecek arasında sağlam bir köprü kurmalarını sağlar.

SBÖ-14: Tabii ki kullanılabilir. Kendi yöresindeki dil, gelenek görenek ve uygulamalar örneklendirilerek açıklanır. Daha kalıcı olur.

SBÖ-15: Kullanılabilir. Özellikle kültür ve uygarlık konularında özelden genele gidilerek örneklemeler yapılabilir. Öğrencilere yaşadığı çevreyi tanıma ve yorum yapabilme yeteneği kazandırır.

SBÖ-18: Kullanılabilir. Çünkü eğitimde kullanılan yakından uzağa ilkesine göre öğrencilerimizin kendi yaşadıkları bölge, şehir, ilçenin, kendilerine özgü özel yaşantılarını bilmeden genel tarihimizi anlamaları daha zor olur.

SBÖ-20: Ders kitapları ülkenin tamamında kullanılmak için hazırlandığından öğrenci kendi çevreyle ilgili bilgi vermeyen tarihi neden öğreniyoruz mantığında olabiliyor. Bu mantıktaki öğrencinin gereksinimini karşılamak, genel tarihe adapte olabilmelerini sağlamak açısından yerel tarih öğretimi kullanılmalıdır.

3.1.3. Soru: 3. Yerel Tarih Öğretimiyle İlgili Herhangi Bir Kursu veya Seminere Katıldınız mı?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.3: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretimiyle İlgili Herhangi Bir Kursu veya Seminere Katıldınız mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Yerel Tarih Öğretimiyle Alakalı Hizmetiçi Kurslara Katılım Durumu	Herhangi bir hizmetiçi kursa katılmadım	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	20
	Toplam		20

Tablo 3.3'de görüldüğü üzere araştırma grubunda yer alan öğretmenler yerel tarih öğretimiyle ilgili bilgilendirme amaçlı olarak herhangi bir hizmetiçi kursuna

katılmadıklarını dile getirmişlerdir. Bu durumda öğretmenler için bir kursa katılım durumu tespit edilememiştir.

3.1.4. Soru: 4. Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Uygulamalar Nelerdir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.4'te gösterilmiştir.

Tablo 3.4: Öğretmenlerin Yerel Tarih Öğretiminde Kullanılabilecek Uygulamalar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Yerel tarih öğretiminde kullanılabilecek uygulamalar	İnternet	SBÖ-1	1
	Müze ziyaretleri	SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-12, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16	8
	Sokak ve tarihi mekân gezileri	SBÖ-2, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-14, SBÖ-16, SBÖ-17, SBÖ-20	14
	Görüşme ve röportajlar	SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-6, SBÖ-14, SBÖ-16, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	8
	Ören yerleri	SBÖ-3, SBÖ-13, SBÖ-15	3
	Fotoğraf ve video	SBÖ-4, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-18, SBÖ-20	5
	Aile tarihi çalışması	SBÖ-5	1
	Millî Mücadele'nin önemli olay ve kişilerinin tanıtılması	SBÖ-5	1
	Tarihi kişilerin tanıtılması	SBÖ-7, SBÖ-10, SBÖ-16	3
	Soru- Cevap	SBÖ-8, SBÖ-9	2
	Beyin fırtınası	SBÖ-8, SBÖ-9	2
	Anlatım	SBÖ-8, SBÖ-9	2
	Araştırma ödevi	SBÖ-9, SBÖ-18	2
	Sözlü tarih kullanımı	SBÖ-11, SBÖ-15	2
	Belgelerden yararlanmak	SBÖ-11	1
	Uzman kişilerin görüşleri	SBÖ-12	1
	Gazeteler, Kitaplar	SBÖ-13, SBÖ-14	2
	Yöresel yemek ve içecekler	SBÖ-13	1
	Yöresel eski eşya sergileri	SBÖ-15, SBÖ-20	2
	Tarihi eserlerin incelenmesi	SBÖ-19	1
		Toplam	62

Tablo 3.4’te görüldüğü üzere öğretmenler öncelikle 14 frekans ile sokak ve tarihi mekânlara geziler uygulamasına yoğunlaşmışlardır. Sonrasında sırasıyla müze ziyaretleri, görüşme ve röportajlar, fotoğraf ve video, ören yerleri, tarihi kahramanların ve kişilerin tanıtılması, soru-cevap, beyin fırtınası, anlatım, araştırma ödevi, sözlü tarih kullanımı, gazeteler, kitaplar, yöresel eski eşya sergileri, internet, aile tarihi çalışması, yaşanan yerde Millî Mücadele’nin önemli olay ve kişilerinin tanıtılması, belgelerden yararlanmak, uzman kişilerin görüşleri, yöresel yemek ve içeceklerin tanıtılması, tarihi eserlerin incelenmesi uygulamaları ifade edilmiştir.

Öğretmenlerin yerel tarih öğretimi konusunda derslerde işleyebileceği konular ve kullanılabileceği uygulamalara dair görüşleri aşağıda sunulmuştur.

SBÖ-2: Müze ziyaretleri, sokak ve mekân gezileri, kişiler ile görüşme ve röportajlar.

SBÖ-5: Aile tarihi çalışması, yakın çevredeki tarihi mekân ve tarihi yapılara ziyaret, yaşanan yerin millî mücadelede önemli olayları ve kişileri.

SBÖ-9: Soru cevap, gezi ve inceleme, beyin fırtınası, anlatım ve araştırma ödevi vermek.

SBÖ-10: Yerelde önemli tarihi mekânların ziyaret edilmesi, şehre önemli katkılar sunmuş tarihi kahramanların ve kişilerin tanıtılması.

SBÖ-15: Müze ve tarihi mekân gezileri, tarihe tanıklık eden kişilerin verdiği seminer ve konferanslar.

SBÖ-16: Sözlü tarih, müze gezileri, fotoğraf ve dönem eşyaları, ören yeri gezileri.

SBÖ-17: Rehberler eşliğinde geziler düzenlenmesi.

SBÖ-18: Olaylara tanık olmuş kişiler ile görüşme, çıkarılan eserlerin ve materyallerin araştırılması ve incelenmesi, o döneme ait fotoğraf ve görsel materyallerden yararlanılması.

SBÖ-19: Geçmişte yaşanmış olaylara birebir şahit olan kişilerle görüşme, tarihi eserlerin incelenmesi.

SBÖ-20: Yerel tarihsel mekanlara geziler düzenlenmesi, fotoğraf sergileri, olayları birebir yaşayanlarla görüşmeler yapmak.

3.1.5. Soru: 5. Size Göre Yerel Tarih Unsurları Nelerdir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.5’te gösterilmiştir.

Tablo 3.5: Öğretmenlerin Size Göre Yerel Tarih Unsurları Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Yerel Tarih Unsurları Nelerdir?	Tarihi mekânlar ve eserler	SBÖ-2, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16, SBÖ-18, SBÖ-20	15
	Anı ve hatıratlar	SBÖ-2, SBÖ-3	2
	Olaylar ve efsaneler	SBÖ-2, SBÖ-19	2
	Önemli şahısların biyografileri	SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-13	3
	Yaşayan önemli kişiler	SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-15, SBÖ-18	4
	Öğrenci ve öğretmen	SBÖ-4	1
	Arkeolojik bulgular	SBÖ-5, SBÖ-13	2
	Fotoğraflar	SBÖ-5	1
	Kıyafet kültürü	SBÖ-5, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-16	4
	Anıtlar	SBÖ-8	1
	Mezarlar	SBÖ-8, SBÖ-13	2
	Camiiler	SBÖ-8	1
	Kurtuluş günleri	SBÖ-8	1
	Müzeler	SBÖ-8, SBÖ-13, SBÖ-17	3
	El sanatları ve sanat ürünleri	SBÖ-9, SBÖ-14, SBÖ-16	3
	Tarihi nesneler	SBÖ-10, SBÖ-13, SBÖ-15, SBÖ-17, SBÖ-20	5
	Yemek kültürü	SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-16	3
	Folklor kültürü	SBÖ-11	1
	Tarım araçları	SBÖ-12	1
	Savunma araçları	SBÖ-12	1
	Sözlü anlatım eserleri	SBÖ-12	1
	Cadde ve sokaklar	SBÖ-13	1
	Gelenek ve görenekler	SBÖ-13, SBÖ-16	2
	Düğünler	SBÖ-14, SBÖ-16	2
	Ağız ve şive	SBÖ-14, SBÖ-16	2
	Dini inançlar	SBÖ-16	1
	Halk oyunları	SBÖ-16	1
	Bayramlar	SBÖ-16	1
	Kültürel özellikler	SBÖ-18, SBÖ-20	2
	Toplam		69

Tablo 3.5'te görüldüğü gibi araştırma grubuna dahil olan öğretmenleri bu soruda yerel tarih unsuru olarak önceliği 15 frekans ile tarihi mekân ve eserlere vermişlerdir. Sonrasındaki sıralama şu şekilde oluşmuştur: Tarihi nesneler, yaşayan önemli kişiler, kıyafet kültürü, tarihi ve önemli şahısların biyografileri, müzeler, el sanatları ve sanat ürünleri, yemek kültürü, anı ve hatıratlar, olaylar ve

efsaneler, arkeolojik bulgular, mezarlar, gelenek ve görenekler, düğünler, ağız ve şive, kültürel özellikler, öğrenci ve öğretmen, fotoğraflar, anıtlar, camiiler, kurtuluş günleri, folklor kültürü, tarım araçları, savunma araçları, sözlü anlatım eserleri, cadde ve sokaklar, dini inançlar, halk oyunları, bayramlar. Öğretmenler bu konuda:

SBÖ-2: Tarihi mekânlar, anı, hatırat ve günlükler, yörede iz bırakmış olaylar ve efsaneler, yöre tarihi için önemli olan şahısların biyografileri.

SBÖ-5: Tarihi mekânlar, arkeolojik bulgular, yaşayan tarihsel kişilikler, fotoğraflar, belgeler, kıyafetler.

SBÖ-8: “Anıt mezar, camiiler, şehrin kurtuluş günü varsa kurtuluş günü, kaleler, surlar ve müzeler”

SBÖ-11: Yöreyle ait yemekler ve folklor kültürü.

SBÖ-12: Yörede geçmişten günümüze kullanılan tarım araçları, savunma araçları, yöresel kıyafetler, yemek çeşitliliği, sözlü anlatım eserleri.

SBÖ-13: Tarihi mekânlar: kale, saray, fabrika vb., cadde ve sokaklar, mezarlar, gelenek ve görenekler, giysiler, kıyafetler, arkeolojik kalıntılar, tarihi yollar.

SBÖ-15: Mekân yaşanılanların her daim tanığıdır. Aslına uygun restore edilmiş mekânlar en önemli unsurdur.

SBÖ-16: Yerel tarih yerel kimlik demektir. Yörenin bütün kültürel öğeleri, yerel tarih öğelerini oluşturur. Dil, din, gelenek-görenek, sanat, tarih, mimari, halk oyunları, kıyafetler, yemekler, bayramlar ve düğünler.

SBÖ-17: Kültür, tarihi eserler, müzeler.

SBÖ-18: Yörenin kültürel özellikleri, geçmişten günümüze kadar gelen mimari eserleri, yaşayan tarihi kişilerden edinilen bilgiler.

SBÖ-20: Bölgenin kültürel öğeleri, günümüze kadar ulaşabilen tarihi mekân ve nesneler.

ifadelerini kullanarak yerel tarih unsurları kavramını tanımlanmışlardır.

3.1.6. Soru: 6. Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarih Unsurları Öğretilmeli midir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.6'da gösterilmiştir.

Tablo 3.6: Öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarih Unsurları Öğretilmeli midir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli'nin yerel tarih unsurları öğretilmeli midir?	Evet Öğretilmeli	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	20
	Toplam		20

Bu bölümde araştırmaya katılan araştırma grubu öğretmenlerinden tamamı sosyal bilgiler dersi kapsamında Ereğli'nin yerel tarihine ait unsurların ve konuların öğretilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler bu konuda gerekçelerini şu şekilde sıralamışlardır:

SBÖ-1: Yakından uzağa ilkesi gereği öğretilmelidir.

SBÖ-2: Sosyal bilgiler dersi bireye kendisini tanıtmayı amaçlar bu nedenle de en yakın alan ve çevre ile başlangıç yapar. Bu yüzden yöre insanına ve öğrencilere Ereğli tanıtılmalıdır.

SBÖ-3: Yerel tarih unsurlarıyla tarihi sevdirmek ve tarihsel düşünce becerilerini arttırmak mümkündür.

SBÖ-4: “Öğrencilerin yaşadığı alanların tarihini öğrenmesi daha ilgi çekici ve kalıcı olmaktadır. Böylece geçmişle daha kolay ve somut bağ kurabilirler.”

SBÖ-8: Her çocuk yaşadığı yerin tarihini bilmelidir. Öğrenmeyi kolaylaştıran ve merak uyandırıcı tarih unsurlarından ulaşımı kolay alanlar gezilebilir.

SBÖ-10: Çünkü yerel tarihimize ait çok önemli unsur ve bilgiler var. Örnek olarak Alemdar Müzesi, Ereğli Müzesi verilebilir. Yerelden ulusala çok önemli örnekler ve bilgiler aktarılabilir.

SBÖ-13: Özellikle 4 ve 5 sınıf “Kültür ve Miras” ünitesi içerisinde zengin bir kültüre sahip olan Ereğli'nin unsurlarının tanıtılması öğrencilerin yaşadıkları bölgenin farkına varıp benimsemelerini sağlayacaktır. Böylece geçmiş ile yaşadıkları dönem arasında bir köprü kurarak farklı bir bakış açısı geliştireceklerdir.

SBÖ-16: Mitolojiden Herkül öğretilir çünkü Ereğli sahilinde heykeli var. Merak eden öğrenciler zaten derslerde soruyor. Ayrıca Alemdar Müzesi de tanıtılmalıdır.

SBÖ-18: Öğrencilerimizin Ereğli'nin geçmişte geçirdiği süreçleri bilmeleri, coğrafyasını tanımaları, bu şehrin havasını, hangi şartlarda bugüne geldiğini bilmeleri onlara Ereğli'yi sahiplenmelerinde önemli bir dayanak sağlar.

SBÖ-20: Öğrencilerin yaşadıkları coğrafyanın tarihini bilmeleri önemlidir. Ancak bunun için önemli bir zaman dilimi lazımdır. Aynı zamanda uygulanan yöntemlerin de gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi gereklidir. Bu nedenle kısıtlı ders saatleri içerisinde bunu yapmak zor olabilir.”

3.1.7. Soru: 7. Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Okuttunuz mu?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.7’de gösterilmiştir.

Tablo 3.7: Öğretmenlerin Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Okuttunuz mu? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Şehrimiz Zonguldak” dersini seçmeli ders olarak bugüne kadar okuttunuz mu?	Hayır okutmadım	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-16, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	20
		Toplam	20

Görüşme yapılan 20 öğretmenden hiçbiri seçmeli ders olarak bu dersi okutmadıklarını ifade etmiştir. Bununla beraber bu konuda 3 öğretmen ek olarak aşağıdaki yorumları yapmıştır.

SBÖ-7: Hayır okutmadım ama Kurtuluş Savaşı konusu içinde değindik.

SBÖ-10: Hayır okutmadım fakat 8. sınıf konuları içinde Kurtuluş Savaşı bölümünde değiniyorum.

SBÖ-11: “Hayır okutmadım, sınavdan başka bir amacı olmayan veliler ve bu sistem yüzünden belirtilen ders zaten seçilmez.

Türk Eğitim Sistemi’nin sınav odaklı başarıyı ön plana çıkarmasından dolayı veli ve öğrenciler LGS sınavında soru sorulan alanlar dışındaki zorunlu veya seçmeli dersleri pek önemsememektedirler. Ereğli ilçesinde resmi ve özel olarak 33 tane ortaokul bulunmaktadır. Bu okullardan hiçbirinde 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında “Şehrimiz Zonguldak” adlı seçmeli ders öğrenciler tarafından tercih edilmemiştir.

3.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde öğretmenler ile yapılan görüşmelerde yer alan 8, 9, 10, 11 ve 12. sorulardan elde edilen veriler tablolar haline dönüştürülerek ayrıntılı bir şekilde yorumlanmıştır.

3.2.1. Soru: 8. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Kişiler Kimlerdir?

Öğretmenlerden gelen cevaplara göre Ereğli'nin yerel tarihinde önemli yer tutan kişilikler için tablolar hazırlanarak ortaya çıkan isimler analiz edilmiştir. 8. anket sorusu çok kapsamlı olması sebebi ile gelen cevaplara göre dört bölüme ayrılmıştır. Sorunun ilk bölümünde Ereğli tarihi içinde önemli devlet adamları ve tarihi kişilikler ele alınmıştır. İkinci bölümde Ereğli tarihinde önemli yazar düşünür ve sanatçılar, üçüncü bölümde Ereğli tarihinde önemli sporcular ve son olarak dördüncü bölümde ise Ereğli tarihinde önemli siyasetçiler belirlenerek tablolar oluşturularak analiz yoluna gidilmiştir.

3.2.1.1. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Devlet Adamı ve Tarihi Kişilikler Kimlerdir?

Öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan devlet adamı ve tarihi kişileri belirleyen analiz sonuçları Tablo 3.8'de gösterilmiştir.

Tablo 3.8: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Devlet Adamı ve Tarihi Kişileri Belirleyen Analiz

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi kişiler, devlet adamları ve tarihi kişilikler kimlerdir?	Gazi Hüseyin Kaçmaz	SBÖ-1, SBÖ-3, SBÖ-20	3
	Herkül	SBÖ-2, SBÖ-10, SBÖ13, SBÖ15	4
	Nimet Hoca	SBÖ4, SBÖ5, SBÖ6, SBÖ7, SBÖ8, SBÖ9, SBÖ10	7
	Uzun Mehmet	SBÖ5, SBÖ9, SBÖ11, SBÖ13, SBÖ15, SBÖ16	6
	Recep Kâhya	SBÖ12, SBÖ13	2
	Hacı İsmail Ağa	SBÖ15	1
	Turgut Kaçmaz	SBÖ18, SBÖ19	2
	Toplam		25

Tablo 3.8'de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenler, Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi kişiliklerin başında Nimet Hoca ve Uzun Mehmet'i örnek göstermişlerdir. Sonrasında ise sırasıyla Herkül, Gazi Hüseyin

Kaçmaz, Recep Kâhya, Turgut Kaçmaz ve Hacı İsmail Ağa gelmektedir. Öğretmenlerden bu konuda gelen cevaplarda şehrin millî mücadele kahramanlarından Nimet Hoca'nın öğretmenlerce tanındığı ayrıca şehrin ekonomik gelişiminde önemli yer tutan kömür ve bunu bulan kişi olarak kabul edilen Uzun Mehmet'e ve ayrıca mitolojik bir karakter olan Herkül'e dikkat çektikleri görülmüştür. Öğretmenlerden bazılarının yorumları şu şekildedir.

SBÖ-2: Her ne kadar efsane de olsa Herakles'ten başlanmalı ortaokul öğrencileri ve yetişkinler bu karakterin gerçekten yaşamış olduğunu düşünmektedirler.

SBÖ-5: Nimet Hoca millî mücadelenin örgütlenmesinde katkılarında dolayı, Uzun Mehmet şehrin tarihi ve ekonomik gelişimine ışık tutar.

SBÖ-13: Mitolojik karakter olarak Herkül şehrin turistik tanıtımında önemlidir.

SBÖ-18: Turgut Kaçmaz'dan Ereğli'nin geçmiş dönemlerde geçirdiği evreleri, savaşımlara katılanları ve yaşananlar hakkında bilgi edindim.

Nimet Hoca ve Uzun Mehmet isimlerinin ön plana çıkmasında bu iki tarihi karakterin her yıl resmi kutlama törenlerinde adının geçmesi onlar adına şiir, kompozisyon ve resim yarışmalarının düzenlenmesidir. Ayrıca bu iki karakterin adını taşıyan iki okul ilçede eğitim vermektedir.

3.2.1.2. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Yazar, Düşünür ve Sanatçılar Kimlerdir?

Öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan yazar, düşünür, edebiyatçı ve sanatçıları belirleyen analiz Tablo 3.9'da belirtilmiştir.

Tablo 3.9: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Yazar, Düşünür ve Sanatçıları Belirleyen Analiz

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan yazar, düşünür ve sanatçılar kimlerdir?	Osman Zeki Oral	SBÖ-4	1
	Rüştü Onur	SBÖ-5	1
	Krispos	SBÖ-5	1
	Mehmet Şevket Eygi	SBÖ-11	1
	Cenk Koray	SBÖ-11	1
	Murat Boz	SBÖ-17	1
	Hediye Biliç	SBÖ-17	1
	Teoman Duralı	SBÖ-20	1
	Toplam		8

Tablo 3.9’da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenler bu soruya Osman Zeki Oral, Rüştü Onur, Krispos, Mehmet Şevket Eygi, Cenk Koray, Murat Boz, Hediye Biliç ve Teoman Duralı cevaplarını vermişlerdir.

3.2.1.3. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Spor Adamları Kimlerdir?

Öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan spor adamlarını belirleyen analiz Tablo 3.10’da gösterilmiştir.

Tablo 3.10: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Sporcuları Belirleyen Analiz

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan sporcular kimlerdir?	Ertuğrul Sağlam	SBÖ-12, SBÖ-13	2
	Yasin Açıkgöz	SBÖ-17	1
	Toplam		3

Tablo 3.10’da görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin yorumlarına göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan sporcular sorusu başlığı altında sadece 2 isme yer verilmiştir. Bunlar Ertuğrul Sağlam ve Yasin Açıkgöz’dür. Oysa futbol, basketbol ve voleybol dallarında ulusal düzeyde başarılar elde eden bir şehir olan Ereğli’de birçok sporcu yetişmiştir. Bu sporcular öğretmenler tarafından yeterince tanınmamaktadır.

3.2.1.4. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Siyasetçiler Kimlerdir?

Öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan siyasetçileri belirleyen analiz Tablo 3.11’de gösterilmiştir.

Tablo 3.11: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Siyasetçileri Belirleyen Analiz

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan siyasetçiler kimlerdir?	Halil Posbıyık	SBÖ-19	1
	Toplam		1

Bu bölüme çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden sadece SBÖ-19 siyasetçi olarak uzun yıllardır Ereğli Belediye başkanı olan Halil Posbıyık'ı örnek vermiştir. Cumhuriyet döneminde Ereğli'den yetişen birçok siyasetçi, bakanlık ve milletvekilliği görevleri üstlenmiştir. Bu siyasetçilerin adları sokak isimlerinde yaşatılmaktadır. Öğretmenlerin bu siyasetçiler hakkında bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir.

3.2.2. Soru: 9. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.12'de gösterilmiştir.

Tablo 3.12: Öğretmenlerin Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan önemli olaylar nelerdir?	Alemdar Gemisi olayı	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	18
	Sarıkamış Deniz Şehitleri	SBÖ-1, SBÖ-8, SBÖ-9	3
	Mitoloji ve Herkül	SBÖ-3, SBÖ-17	2
	Ereğli'nin fethi ve Türkleşmesi	SBÖ-4, SBÖ-11, SBÖ-16	3
	Millî Mücadele'de Ereğli	SBÖ-4, SBÖ-5	2
	Uzun Mehmet ve kömürü buluşu	SBÖ-5, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-13, SBÖ-17	5
	Erdemir'in kurulması	SBÖ-5, SBÖ-17	2
	İstanbul'un fethinde Ereğli'nin rolü	SBÖ-11	1
	Toplam		36

Tablo 3.12'de görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan olayların başında birinci sırada Alemdar Gemisi olayı gelmektedir. Alemdar'ın hikayesinin öğretmenler tarafından bu denli bilinmesinde etkili olan özellik bu olayı gelecek nesillere aktarma amacıyla 2008 tarihinde inşa edilen Alemdar Müzesinin şehirde çok tanınan ve ziyaret edilen bir mekân olmasıdır.

Öğretmenler diğer önemli olayları şu şekilde sıralamışlardır: Uzun Mehmet'in kömürü buluşu, Sarıkamış Deniz Şehitleri, Mitoloji ve Herkül, Millî Mücadele'de Ereğli.

3.2.3. Soru: 10. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Mekânlar Hangileridir?

Bu bölümde öğretmenler tarafından verilen cevaplar doğrultusunda Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi binalar ve mekânlar tablolar oluşturularak isimleri belirlenmiş ve analiz edilmiştir. Bu soruya verilen cevaplara göre birinci bölümde Ereğli tarihinde önemli ibadet yerleri ve dini mekânlar, ikinci bölümde sosyal ve kültürel alanlar askeri mekânlar üçüncü bölümde ise doğal mekânlar belirlenerek oluşturulan tablolar sayesinde analiz edilmiştir. Bu anket sorusunun analizinin üç bölümden oluşma sebebi gelen cevapların fazlalığıdır. Bu sebepten sorunun içinden ilave başlıklar tespit edilerek gruplandırılmıştır.

3.2.3.1. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dini Mekânlar Hangileridir?

Bu bölümde öğretmenlerin cevapları doğrultusunda Ereğli tarihinde önemli yer tutan ibadet yerleri ve dini mekânlar Tablo 3.13'te bir araya getirilerek analiz edilmiştir.

Tablo 3.13: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dini Mekânların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan dini mekânlar hangileridir?	Orta Camii	SBÖ-5, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13	5
	Mehmet Çelikel Camii	SBÖ-12	1
	Toplam		6

Tablo 3.13'te görüldüğü gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan dini mekânlar için ilk sırada Orta Camii gelmektedir. SBÖ-5, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13 tarafından dile getirilmiştir. SBÖ-12 ise Mehmet Çelikel Camii cevabını vermiştir.

3.2.3.2. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Sosyal ve Kültürel Alanlar, Askeri Mekânlar Hangileridir?

Bu bölümde Ereğli tarihinde önemli yer tutan sosyal ve kültürel alanlar, askeri mekânlar Tablo 3.14’te bir araya getirilerek analiz edilmiştir.

Tablo 3.14: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Sosyal-Kültürel ve Askeri Mekânların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan sosyal ve kültürel alanlar, askeri mekânlar hangileridir?	Ereğli Müzesi	SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	12
	Gazi Alemdar Müzesi	SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-10, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-16, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	12
	Sarıkamış Anıtı	SBÖ-8	1
	Kent Surları	SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-12, SBÖ-18, SBÖ-19	5
	Orhanlar ve Süleymanlar mahalleleri	SBÖ-2	1
	Ereğli Kalesi	SBÖ-5, SBÖ-9, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13	5
	Balı Su Kemerleri	SBÖ-5, SBÖ-11, SBÖ-14, SBÖ-15	4
	Bozhane Hamamı	SBÖ-5, SBÖ-11, SBÖ-13	3
	Tarihi çınarlar	SBÖ-8, SBÖ-11, SBÖ-18, SBÖ-19	4
	Çeştepe Fener Kulesi	SBÖ-9	1
	Bizans su sarnıcı	SBÖ-9	1
	Krispos Anıtı	SBÖ-9	1
	Herkül Heykeli	SBÖ-13	1
	Uzun Mehmet Anıtı	SBÖ-13	1
	Ölüce Deniz Feneri	SBÖ-13	1
	Kandilli Tesisleri	SBÖ-15	1
	Elpek Bezi Evi	SBÖ-17	1
	Toplam		55

Tablo 3.14’te belirtildiği gibi araştırma grubunda yer alan öğretmenlere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan sosyal ve kültürel alanların, askeri mekânların başında Ereğli Müzesi ve Gazi Alemdar Müzesi gelmektedir. Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerden SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-17, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20 Ereğli Müzesi SBÖ-3, SBÖ-5,

SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-10, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-16, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20 ise Gazi Alemdar Müzesini dile getirmişlerdir. Bu iki mekân 12 frekans ile en çok tercih edilen mekânlardır. Bu iki mekânın ön plana çıkmasında şehir merkezinde en işlek bölge olan sahil bandına konum olarak yakınlıkları etkilidir.

Bunları sırasıyla Kent Surları ve Ereğli Kalesi takip etmektedir. Bu cevapların yanı sıra sırasıyla Balı su kemerleri, tarihi çınarlar, Bozhane Hamamı en çok dile getirilen diğer mekânlar arasındadır.

3.2.3.3. Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Doğal Mekânlar Hangileridir?

Bu bölümde Ereğli tarihi için önemli doğal mekânlar Tablo 3.15'te bir araya getirilerek analiz edilmiştir.

Tablo 3.15: Öğretmenlere Göre Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Doğal Mekânların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan doğal mekânlar hangileridir?	Cehennemağzı Mağaraları	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-17	13
	Yassıkaya kazı alanı	SBÖ-2	1
	Acheron Vadisi	SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-9, SBÖ-12	4
	İnönü Mağarası	SBÖ-4, SBÖ-5	2
	Toplam		20

Tablo 3.15'te görüldüğü üzere Cehennemağzı Mağaraları 13 öğretmen tarafından dile getirilerek ilk sırada yer almaktadır. Onu 4 frekans ile Acheron Vadisi izlemektedir. Mağaralar ve hemen yakınındaki antik dönemde Acheron diye adlandırılan bölge yine en işlek mevki olan sahil bandına çok yakındır. Merkeze uzak bölgelerde olan doğal mekânlar öğretmenler tarafından pek bilinmemektedir.

3.2.4. Soru: 11. Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dönemler Hangileridir?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.16'da gösterilmiştir.

Tablo 3.16: Öğretmenlerin Ereğli Tarihinde Önemli Yer Tutan Dönemler Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
“Ereğli tarihinde önemli yer tutan dönemler hangileridir?”	Roma Dönemi	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-13, SBÖ-14	10
	Bizans Dönemi	SBÖ-1, SBÖ-5, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14	9
	Osmanlı Dönemi	SBÖ-1, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-16	12
	Millî Mücadele Dönemi	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-3, SBÖ-4, SBÖ-5, SBÖ-6, SBÖ-7, SBÖ-8, SBÖ-9, SBÖ-10, SBÖ-11, SBÖ-12, SBÖ-13, SBÖ-14, SBÖ-15, SBÖ-18, SBÖ-19, SBÖ-20	18
	Cumhuriyet Dönemi	SBÖ-1, SBÖ-2, SBÖ-5, SBÖ-11, SBÖ-15, SBÖ-17	6
	Toplam		55

Tablo 3.16’da görüldüğü üzere araştırma grubu öğretmenleri birinci sırada Millî Mücadele dönemine göstermişlerdir. 18 öğretmen tarafından değinilen bu dönemin dışında sırasıyla 12 frekans ile Osmanlı Dönemi, 10 frekans ile Roma Dönemi, 9 frekans ile Bizans Dönemi ve 6 frekans ile Cumhuriyet Dönemi gelmektedir. Öğretmenlerden bazılarının bu soruyla ilgili görüşleri aşağıda sunulmuştur.

SBÖ-12: Hititler Dönemi, Bizans Dönemi, Osmanlı Dönemi ve Kurtuluş Savaşı Dönemi” bu dönemleri öğretmek isterdim. Bu dönemlerin siyasi, sosyal ve ekonomik olaylarını tarihsel süreç içinde işlemek isterdim.

SBÖ-13: Bizans Dönemi, şehrin surlarının yenilendiği dönem ve büyük depremin yaşandığı dönem. Roma Dönemi, Hristiyanlığın yayıldığı ve şehrin yeniden inşa edildiği dönem.

SBÖ-14: Roma ve Bizans döneminden kalan sur, kale, su kemerleri muhteşem ancak katledildiğini düşünüyorum. Kurtuluş Savaşında yeri tabii ki büyük şu anda Karadeniz’in incisi ekonomik değeri ve turizm açısından önemi büyüktür.

SBÖ-16: 1829 Osmanlı döneminde taş kömürünü bulunması ve 1848 yılında Abdülmecid döneminde ocakların işletilmeye açılması öğretilir.

SBÖ-17: Cumhuriyet Dönemi ortaokul için daha güncel olduğu için anlatılmalıdır.

SBÖ-18: Millî Mücadele döneminde Sivas Kongresine katılanlar ve ilçemizin Fransız işgalinden kurtuluşu.

SBÖ-20: Millî Mücadele döneminden bahsetmek isterim. Özellikle Batı Cephesine Zonguldak ve civarında yapılan destek ders kitaplarında hak ettiği yeri bulamamıştır. Bu sayede yerel tarih bağlamında özellikle Kdz. Ereğli'yi ve çevresini konu merkezine alıp Kurtuluş Savaşı incelenebilir.

3.2.5. Soru: 12. Son Olarak Eklemek İstedığınız Bir Şey Var mı?

Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.17'de gösterilmiştir.

Tablo 3.17: Öğretmenlerin Son Olarak Eklemek İstedığınız Bir Şey Var mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=20)	Katılımcılar	f
Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?	Yerel tarih konuları sosyal bilgiler konularına eklenmeli	SBÖ-4	1
	Yerel tarih eğitimi hakkında hizmet içi kursları verilmeli	SBÖ-5	1
	Yerel tarih konusunda bilgilendirici etkinlikler düzenlenmeli	SBÖ-11	1
	Toplam		3

Araştırma grubundan sadece 3 öğretmen bu bölümde fikir beyan etmiştir.

SBÖ-4: Yerel tarih konuları Sosyal bilgiler konularına eklenmeli.

SBÖ-5: Yerel tarih eğitimi hakkında hizmet içi kursları verilmeli.

SBÖ-11: Yerel tarih konusunda bilgilendirici etkinlikler düzenlenmeli.

önerilerini sunmuşlardır.

3.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde öğrenciler uygulanan 8 adet sorudan oluşan açık uçlu anket formu vasıtasıyla elde edilen bulgular tablolar haline getirilerek yorumlanmıştır.

3.3.1. Soru: 1. Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarihine Dair Bilgileri Öğrenmek İster misiniz?

Öğrencilerin verdiği cevaplar Tablo 3.18'de gösterilmiştir.

Tablo 3.18: Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Ereğli'nin Yerel Tarihine Dair Bilgileri Öğrenmek İster Misiniz? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli'nin yerel tarihine ilişkin bilgileri öğrenmek ister misiniz?	EVET	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-4, Ö-5, Ö-6, Ö-7, Ö-8, Ö-9, Ö-10, Ö-11, Ö-12, Ö-13, Ö-14, Ö-15, Ö-16, Ö-17, Ö-18, Ö-19, Ö-20, Ö-21, Ö-22, Ö-23, Ö-24, Ö-25, Ö-26, Ö-27, Ö-28, Ö-29, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-38, Ö-39, Ö-40, Ö-41, Ö-42, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-46, Ö-47, Ö-48, Ö-49, Ö-50, Ö-51, Ö-52, Ö-53, Ö-54, Ö-55, Ö-56, Ö-58, Ö-59, Ö-60, Ö-61, Ö-62, Ö-63, Ö-66, Ö-70, Ç-72, Ö-73, Ö-74, Ö-75, Ö-76, Ö-77, Ö-78, Ö-79, Ö-80, Ö-81, Ö-86, Ö-88, Ö-90, Ö-91, Ö-95, Ö-97, Ö-98, Ö-99, Ö-100	81
	HAYIR	Ö-33, Ö-34, Ö-35, Ö-36, Ö-37, Ö-57, Ö-64, Ö-65, Ö-67, Ö-68, Ö-69, Ö-71, Ö-82, Ö-87, Ö-89, Ö-92, Ö-93, Ö-94, Ö-96	19
	Toplam		100

Tablo 3.18 incelendiğinde bu soruya cevap veren 100 öğrenciden 81 öğrenci “Evet” 19 öğrenci ise “Hayır” cevabını vermiştir. Hayır cevabını veren öğrenci sayısı yüzde 19’luk bir dilimi oluşturmaktadır. Öğrenciler bu soruyu yeni bir çalışma ve ek yük getirecek ders olarak yorumladıkları için olumsuz cevap vermişlerdir.

Öğrencilerinden yüzde 81’i sosyal bilgiler dersi kapsamında Ereğli yerel tarihine ait bilgileri öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden bazılarının görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Ö-1: Evet isterim çünkü Ereğli hakkında bilgi edinmek isterim.

Ö-4: Evet öğrenmek istiyorum. Çevremi tanımak öğrenmek bilmek istiyorum.

Ö-6: Evet isterim çünkü Ereğli yerel tarihini merak ediyorum.

Ö-15: Evet isterim çünkü yaşadığım yerin tarihini öğrenmek isterim.

Ö-26: Evet isterim çünkü yaşadığım yerin tarihini öğrenmek isterim.

Ö-31: Evet öğrenmek isterim tarihe meraklıyım.

Ö-32: Evet isterim sebebi tarih öncesine merakım ve tarihimi öğrenmek isterim. Bu beni ilime daha farklı bakmamı da sağlar

Ö-33: Hayır istemiyorum. Çünkü birçoğunu biliyorum.

Ö-34: Hayır istemiyorum. Sosyal bilgiler dersindeki tarih konusu bana yetiyor.

Ö-35: Hayır istemiyorum. Sosyal dersimizde yeterince hala ezberleyemedim. Zor konular.

Ö-36: Hayır çünkü merak etmiyorum.

Ö-37: Hayır çünkü Osmanlı Tarihini öğrenmek bizim için daha zor ve eğer Ereğli'nin tarihini öğrenirsek Osmanlı Tarihini unutmamıza sebep olacak.

Ö-41: Evet isterim sebebi burada doğduğum için buranın geçmişini öğrenmek isterim.

Ö-44: Sosyal bilgiler dersi kapsamında Ereğli'nin yerel tarihine dair bilgiler öğrenmek istiyorum. Çünkü yaşadığım bölgenin tarihini öğrenmek beni mutlu eder. Bu konuda çok ilgiliyim.

Ö-70: Sosyal bilgiler dersinde Ereğli'nin tarihini öğrenmek bana ilginç geliyor. Tabi ki öğrenmek isterim.

Hayır cevabını veren 19 öğrencinin anket formları incelendiğinde bu öğrencilerin 5 tanesi 7. sınıf öğrencisi olup okul-2'nin öğrencileridir. Cinsiyet dağılımına göre 2 tanesi kız (Ö-34, Ö-35) 3 tanesi erkek (Ö-33, Ö-36, Ö-37) öğrencidir.

Hayır cevabını veren diğer 14 öğrenci 8. sınıf öğrencisidir. Bunlardan 7 tanesi okul-3, 7 tanesi okul-4'ün öğrencisidir. Cinsiyet dağılımına göre 8 tanesi kız (Ö-57, Ö-64, Ö-65, Ö-82, Ö-89, Ö-92, Ö-94, Ö-96) 6 tanesi erkek (Ö-67, Ö-68, Ö-69, Ö-71, Ö-87, Ö-93) öğrencidir. Anket formu ortaokul 6, 7 ve 8. sınıflara uygulandığı göz önüne alındığında 6. ve 7. sınıfların bu anket sorusuna çoğunlukla “Evet” cevabı verdikleri görülmüştür. “Hayır” cevabı veren sadece 4 öğrenci, “Osmanlı Tarihi” konularının zaten ağır olduğunu bir de yeni bir tarih konusuna gerek duymadıklarını belirtmişlerdir. “Hayır” cevabı veren son sınıf öğrencilerinin LGS sınavı kaygısıyla yerel tarih konuları ile ilgili soruların sınavda çıkmayacağı düşüncesiyle olumsuz cevap vermiş olduğu söylenebilir. Bu öğrencilerin konu ile ilgili gerekçe sunmayıp, sadece “Hayır” veya “İstemiyorum” şeklinde ifadeler kullanmış oldukları görülmüştür.

3.3.2. Soru: 2a. Sizce Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Herhangi Bir Katkısı Olur mu?

Öğrencilerin verdiği cevaplar Tablo 3.19'da gösterilmiştir.

Tablo 3.19: Öğrencilerin Sizce Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Herhangi Bir Katkısı Olur mu? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
“Sizce yerel tarihini öğrenmenin size herhangi bir katkısı olur mu?”	Katkısı olur	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-4, Ö-5, Ö-6, Ö-7, Ö-8, Ö-9, Ö-10, Ö-11, Ö-13, Ö-15, Ö-16, Ö-17, Ö-18, Ö-19, Ö-20, Ö-21, Ö-22, Ö-23, Ö-25, Ö-26, Ö-27, Ö-29, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-34, Ö-35, Ö-36, Ö-37, Ö-38, Ö-39, Ö-40, Ö-41, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-46, Ö-47, Ö-48, Ö-49, Ö-50, Ö-52, Ö-53, Ö-54, Ö-55, Ö-56, Ö-58, Ö-59, Ö-61, Ö-62, Ö-63, Ö-64, Ö-66, Ö-67, Ö-70, Ö-71, Ö-72, Ö-73, Ö-74, Ö-75, Ö-76, Ö-77, Ö-78, Ö-79, Ö-80, Ö-81, Ö-82, Ö-83, Ö-84, Ö-85, Ö-86, Ö-88, Ö-90, Ö-91, Ö-95, Ö-97, Ö-98, Ö-99, Ö-100	82
	Katkısı olmaz	Ö-12, Ö-14, Ö-28, Ö-33, Ö-42, Ö-51, Ö-57, Ö-60, Ö-65, Ö-68, Ö-69, Ö-82, Ö-87, Ö-89, Ö-92, Ö-93, Ö-94, Ö-96	18
	Toplam		100

Tablo 3.19 incelendiğinde bu soruya cevap veren 100 öğrenciden 82’si Ereğli’nin yerel tarihini öğrenmenin kendilerine katkısı olacağını 18 öğrenci ise katkısı olmayacağını belirtmiştir.

Öğrencilerin bu soru ile ilgili görüşlerini yansıtan ifadeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur:

Ö-1: Bence olur. Çünkü bilgileri öğrenince bazı kişilere anlatırım. Bu nedenle bence katkısı olur.

Ö-3: Evet katkısı olur. Çünkü hem daha iyi anlatır hem de bilgiler öğretir.”

Ö-3: “Bu bilgiyi öğrenince büyüklerime vb. kişilere anlatırım bu yüzden bence katkısı olur.

Ö-6: Bence olur. Zaten ileride öğretmen olmak istiyorum. Belki Sosyal bilgiler öğretmenini olurum.

Ö-8: Evet olur. Benim için tarihini bilmeyen insan geçmişini bilmeyen insandır.

Ö-9: Bence olur çünkü tarihi bilmezsek geçmişte olan şeyleride bilemeyiz.

Ö-10: Olur çünkü tarihi öğrenmiş oluruz.

Ö-13: Evet çünkü yaşadığımız yerin geleneksel, kültürel özelliklerini öğreniriz.

Ö-14: Bence herhangi bir katkısının olacağını düşünmüyorum.

Ö-17: Olur yaşadığımız yeri öğrenmek bize katkı sağlar. Çünkü bilmediğim tarihi eserler var.

Ö-19: Olur çünkü ileri ki yıllarda sınavlarda soruları çıkabilir.

Ö-28: Bence olmaz çünkü tarih konusu ile fazla ilgilenmiyorum.

Ö-31: Olur çünkü sosyal dersimi daha iyi kavramayı, ailemin kökenini öğrenirim.

Ö-32: Bence katkısı olur. Yerel tarih sayesinde yaşadığım yer ile ilgili daha çok bilgi öğrenirim.

Ö-35: Katkısı olur fakat ben tarih konusunu çok sevmiyorum.

Ö-44: Evet olur. Çünkü farklı bir şehre gidersem bizim tarihimizi anlatıp onların bilgi edinmesini sağlarım. Zaten herkes yaşadığı yerin tarihini öğrenmek ister.

Ö-50: Evet olabilir. Çünkü başka şehirden gelen arkadaşlarımı gezdirmek ve bilgi vermek için olur.

Ö-54: Bence olabilir. Mesela ailem ile gezerken onları bilgilendirebilirim.

Ö-65: Olmaz çünkü lazım değil.

Ö-70: Tarihimizi bu şehrin neler yaşadığını öğrenir ve burayı daha çok benimseriz.

Ö-76: Evet daha fazla bilgi öğrenmiş oluruz ve yerel tarihe karşı ilgim artar.

Ö-91: Evet kendi yaşadığım yerin yerel tarihini öğrenmenin beni bilgilendireceği için.

Ö-98: Evet katkısı olur. Çünkü biri çıkıp sorsa cevaplayabilirim.

Ö-99: Evet olur çünkü çilek şehri Ereğli'yi kim merak etmez ki?

3.3.3. Soru: 2b. Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Katkısı Nelerdir?

Öğrencilerin verdiği cevaplar Tablo 3.20'de gösterilmiştir.

Tablo 3.20: Öğrencilerin Ereğli'nin Yerel Tarihini Öğrenmenin Size Katkısı Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli'nin yerel tarihini öğrenmenin size katkısı nelerdir?	Öğrendiğim bilgileri paylaşıyorum	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-7, Ö-29, Ö-44, Ö-50, Ö-53, Ö-54, Ö-56, Ö-98	11
	Ereğli 'de ki önemli yerleri öğrenirim	Ö-4, Ö-25	2
	Sosyal bilgiler dersine katkısı olur	Ö-5, Ö-6, Ö-31, Ö-39	4
	Yerel tarihimizi öğrenmiş olurum	Ö-8, Ö-9, Ö-10, Ö-11, Ö-15, Ö-30, Ö-34, Ö-44, Ö-45, Ö-55, Ö-62, Ö-63, Ö-65, Ö-70, Ö-71, Ö-76, Ö-78, Ö-79, Ö-81, Ö-83, Ö-84, Ö-88, Ö-90, Ö-91	24
	Gelenekler ve kültürümüzü öğreniriz	Ö-13, Ö-18	2

	Ereğli hakkında bilgi edinirim	Ö-16, Ö-17, Ö-20, Ö-21, Ö-22, Ö-23, Ö-26, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-37, Ö-38, Ö-41, Ö-43, Ö-46, Ö-47, Ö-48, Ö-54, Ö-55, Ö-62, Ö-63, Ö-64, Ö-65, Ö-70, Ö-72, Ö-73, Ö-74, Ö-76, Ö-77, Ö-81, Ö-83, Ö-84, Ö-86, Ö-88, Ö-91	35
	Gireceğim sınavlarda yararı olabilir	Ö-19, Ö-27	2
	Genel kültürüm ve bilincim artar	Ö-48, Ö-49, Ö-58, Ö-61, Ö-75, Ö-79, Ö-95, Ö-100	8
	Toplam		88

Tablo 3.20’de görüldüğü üzere öğrenciler öncelikle 35 frekans ile “Ereğli hakkında bilgi edinirim” gerekçesinde yoğunlaşmışlardır. Sonra sırasıyla 24 frekans ile “yerel tarihimizi öğrenmiş olurum”, 11 frekans ile “öğrendiğim bilgileri başkaları ile paylaşırım”, 8 frekans ile “genel kültürüm ve bilincim artar”, 4 frekans ile “sosyal bilgiler dersinde katkısı olur”, 2 frekans ile “Ereğli ile ilgili önemli yerleri öğrenirim”, 2 frekans “gelenekler ve kültürümüzü öğreniriz” ve 2 frekans ile “gireceğim sınavlarda yararı olabilir” gerekçeleri yer almıştır.

3.3.4. Soru: 3. Sözlü Tarih ve Aile Tarihi Hakkında Bilginiz Var mı?

Öğrencilerin cevapları Tablo 3.21’de gösterilmiştir.

Tablo 3.21: Öğrencilerin Sözlü Tarih ve Aile Tarihi Hakkında Bilginiz Var mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
“Sözlü Tarih ve Aile Tarihi hakkında bilginiz var mı?”	1.Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var	Ö-4	1
	2.Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var	Ö-4	1
	Kurtuluş Savaşı hakkında bilgilerim var	Ö-5, Ö-9	2
	Çanakkale Savaşı hakkında bilgilerim var	Ö-5,	1
	Aile tarihimi biliyorum	Ö-5, Ö-9, Ö-12, Ö-13, Ö-14, Ö-28, Ö-29, Ö-39, Ö-40, Ö-41, Ö-61, Ö-70, Ö-73, Ö-79, Ö-84	15
	Alemdar Gemisi hakkında bilgim var	Ö-56	1
	Toplam		21

Tablo 3.21’de görüldüğü üzere 15 öğrenci “Aile tarihimi biliyorum” cevabını vermişlerdir. 2 öğrenci “Kurtuluş Savaşı hakkında bilgilerim var”, 1 öğrenci “1. Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var”, 1 öğrenci “2. Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var” ve 1 öğrenci “Alemdar Gemisi hakkında bilgim var” cevabını vermiştir. Öğrencilerin bu soruda oldukça zorlandıkları sadece 17 öğrencinin cevaplandırmaya gittiği, diğer 83 öğrencinin ise bir cevap veremediği tespit edilmiştir. Oysa “Aile Tarihi” konusu ilkokul 4.sınıfta sosyal bilgiler dersi 4. ünite 2. konusu olan “Kültür ve Miras” konusu başlığı altında 4 kazanım olarak yer almaktadır. Bu durumda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun geçmişte öğrenmiş oldukları bilgileri günlük hayatla ilişkilendiremedikleri, okulda öğrenilen bilgileri hayatın sonraki dönemlerinde kullanamadıkları söylenebilir.

3.3.5. Soru: 4. Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan kişiler kimlerdir?

Öğrencilerden gelen cevaplara göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan kişileri gösteren analiz Tablo 3.22’de gösterilmiştir.

Tablo 3.22: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Kişiler Kimlerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan ve Sosyal bilgiler dersi kapsamında öğretilebilecek kişiler kimlerdir?	Mesut Özil	Ö-5, Ö-93	2
	Murat Boz	Ö-10, Ö-11, Ö-13, Ö-16, Ö-17, Ö-18, Ö-21, Ö-22, Ö-24, Ö-27, Ö-29, Ö-33, Ö-34, Ö-35, Ö-37, Ö-46, Ö-48, Ö-79, Ö-87, Ö-89, Ö-92, Ö-97	22
	Herkül	Ö-14, Ö-28, Ö-31, Ö-32, Ö-33, Ö-46, Ö-59	7
	Uzun Mehmet	Ö-31, Ö-33, Ö-35, Ö-36, Ö-41, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-47	9
	Ertuğrul Sağlam	Ö-35	1
	Halil Posbıyık	Ö-49	1
	Toplam		42

Tablo 3.22 incelendiğinde öğrencilerin verdiği cevaplarda 22 frekans ile sanatçı Murat Boz en çok tanınan kişidir. Onu sırasıyla tarihi karakterlerden 9 frekans ile Uzun Mehmet ve 7 frekans ile Herkül takip etmektedir. Sonrasında ise 2 frekans ile sporcu Mesut Özil ve 1 frekans ile Ertuğrul Sağlam gelmektedir. Siyasetçi olarak ise Halil Posbıyık 1 frekans ile tabloda yer almıştır. Öğrencilerin Ereğli tarihinde önemli yer tutan kişiler kimlerdir sorusuna büyük bir bölümünün cevap veremeyişi, soruyu sadece 42 öğrencinin cevaplandırması dikkat çekicidir. En çok ismi verilen kişinin güncel ve popüler bir sanatçı olması, öğrenciler üzerinde popüler kültürün ön plana çıkarak tarihi kişiliklerin önünde olmasını göstermesi bakımından önemli görülmektedir.

Öğrencilerin bu soru ile ilgili görüşlerini yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur.

Ö-5: Mesut Özil mesela futbolcudur.

Ö-17: Murat Boz var. Murat Boz Ereğli’de doğmuştur.

Ö-18: Murat Boz sanatçı başka bilmiyorum.

Ö-24: Herkül’ü biliyorum. Sahilde heykelini görmüştüm.

Ö-32: Kişiler olarak Herkül’ü örnek veririm.

Ö-34: Murat Boz bu kişi hakkında fazla bilgim yok sadece burada doğup büyüdüğünü biliyorum.

Ö-36: Uzun Mehmet ilk kömürü çıkardı.

Ö-37: “Murat Boz Ereğli sokaklarında büyümüştür.”

Ö-43: Uzun Mehmet bizim için önemli bir kişidir. Burada kömürü bulduğu için bölgenin gelişmesine katkı sağlamıştır. Ayrıca anıtı da bulunuyor.

Ö-44: Uzun Mehmet kara elması yani kömürü buldu.

Ö-75: Tanımıyorum bilgi sahibi değilim. Ama öğrenmek isterim.

Ö-93: Mesut Özil futbolcu. Çok iyi bir futbol kariyeri var.

Ö-97: Ereğlili olan hiçbir ünlüyü tanımıyorum.

3.3.6. Soru: 5. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir?

Öğrencilerin cevapları Tablo 3.23’te gösterilmiştir.

Tablo 3.23: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Tarihi Olaylar Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde yer tutan önemli olaylar nelerdir?	Cehennemağzı Mağarasında geçen hikâyeler	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-4, Ö-10, Ö-11, Ö-12, Ö-17, Ö-21, Ö-29	10
	Kurtuluş Savaşında Fransızlara karşı yapılan direniş	Ö-8, Ö-9	2
	Alemdar Gemisi olayı	Ö-10, Ö-11, Ö-13, Ö-28, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-33, Ö-34, Ö-35, Ö-37, Ö-38, Ö-39, Ö-41, Ö-42, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-46, Ö-47, Ö-48, Ö-49, Ö-54, Ö-56, Ö-61, Ö-67	26
	Roma Döneminde Ereğli	Ö-19	1
	Fetih çınarlarının dikilmesi	Ö-23	1
	Uzun Mehmet ve kömürü bulması	Ö-31, Ö-36, Ö-44, Ö-53, Ö-55, Ö-73	6
	Maden kazası	Ö-50	1
	Candaroğlu Beyliği'nin kurulması	Ö-52	1
	Ereğli'nin fethi	Ö-53	1
	Bizans İmparatorluğu Dönemi	Ö-56	1
	I.Dünya Savaşı döneminde Ereğli	Ö-75	1
	Erdemir'in açılması	Ö-79	1
	1999 Depremi	Ö-87	1
	Toplam		53

Tablo 3.23 incelendiğinde Ereğli tarihinde yer tutan önemli olaylar sıralandığında 26 frekans ile ilk sırada Alemdar Olayı gelmektedir. Onu sırasıyla 10 frekans ile Cehennemağzı Mağarasında geçen mitolojik hikâyeler ve 6 frekans ile Uzun Mehmet ve kömürü bulması konusu izlemektedir. Öğrenci grubu da aynı öğretmenler grubu gibi Alemdar Gemisi hakkında bilgiye sahiptir.

3.3.7. Soru: 6. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Mekânlar Hangileridir?

Öğrencilerin cevapları Tablo 3.24'te gösterilmiştir.

Tablo 3.24: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Mekânlar Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi mekânlar hangileridir?	Cehennemağzı Mağaraları	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-4, Ö-6, Ö-7, Ö-8, Ö-10, Ö-11, Ö-12, Ö-13, Ö-14, Ö-15, Ö-18, Ö-20, Ö-21, Ö-24, Ö-25, Ö-28, Ö-29, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-33, Ö-34, Ö-35, Ö-37, Ö-38, Ö-39, Ö-41, Ö-42, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-46, Ö-47, Ö-49, Ö-51, Ö-54, Ö-55, Ö-56, Ö-68, Ö-70, Ö-72, Ö-74, Ö-75, Ö-76, Ö-78, Ö-79, Ö-82, Ö-84, Ö-85, Ö-86, Ö-87, Ö-88, Ö-95, Ö-97	57
	Ereğli Müzesi	Ö-8, Ö-9, Ö-20, Ö-22, Ö-23, Ö-25, Ö-30, Ö-31, Ö-33, Ö-34, Ö-37, Ö-39, Ö-44, Ö-48, Ö-56, Ö-57, Ö-58, Ö-59, Ö-61, Ö-70	19
	Alemdar Müzesi	Ö-8, Ö-9, Ö-12, Ö-13, Ö-14, Ö-16, Ö-18, Ö-23, Ö-28, Ö-30, Ö-31, Ö-36, Ö-44, Ö-45, Ö-48, Ö-49, Ö-67, Ö-69, Ö-76, Ö-78, Ö-79, Ö-82, Ö-86, Ö-89, Ö-92, Ö-94, Ö-99	27
	Herkül heykeli	Ö-12, Ö-60	2
	Atatürk Anıtı	Ö-18	1
	Tarihi Ereğli pidecisi	Ö-19	1
	Ereğli Kalesi	Ö-23, Ö-32	2
	İmam Hatip Lisesi Camii	Ö-27	1
	Ölüce Feneri	Ö-31, Ö-32, Ö-45, Ö-53	4
	Maden ocakları	Ö-50	1
	Ereğli sahilindeki heykeller	Ö-73	1
	Toplam		116

Tablo 3.24 incelendiğinde öğrencilere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi mekânlar sıralandığında birinci sırada en çok bilinen tarihi mekân 57 frekans ile Cehennemağzı Mağaraları olmuştur. Onu sırasıyla 27 frekans ile Alemdar Müzesi, 19 frekans ile Ereğli Müzesi, 4 frekans ile Ölüce Feneri, 2 frekans ile Herkül Heykeli ve Ereğli Kalesi izlemiştir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Ereğli Sahil bandında bulunan Alemdar Müzesi yerine Cehennemağzı Mağaraları'nı ön plana çıkarmaları dikkat çekicidir.

3.3.8. Soru:7a. Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dönemler Hangileridir?

Öğrencilerin cevapları Tablo 3.25’ te gösterilmiştir.

Tablo 3.25: Öğrencilerin Ereğli Tarihinde Önemli Bir Yer Tutan Dönemler Hangileridir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Ereğli tarihinde önemli yer tutan dönemler hangileridir?	Roma Dönemi	Ö-10, Ö-11, Ö-12, Ö-13, Ö-19, Ö-21, Ö-22, Ö-25, Ö-27, Ö-30, Ö-40, Ö-45, Ö-46, Ö-51, Ö-56, Ö-68, Ö-75, Ö-83, Ö-84, Ö-90	20
	Bizans Dönemi	Ö-10, Ö-11, Ö-13, Ö-31, Ö-32, Ö-51, Ö-53, Ö-70, Ö-83, Ö-90, Ö-95	11
	Osmanlı Dönemi	Ö-3, Ö-4, Ö-5, Ö-6, Ö-8, Ö-9, Ö-10, Ö-11, Ö-14, Ö-15, Ö-16, Ö-18, Ö-23, Ö-29, Ö-32, Ö-35, Ö-36, Ö-37, Ö-39, Ö-40, Ö-41, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-47, Ö-48, Ö-49, Ö-50, Ö-51, Ö-52, Ö-53, Ö-55, Ö-59, Ö-61, Ö-66, Ö-67, Ö-70, Ö-72, Ö-73, Ö-74, Ö-76, Ö-78, Ö-79, Ö-83, Ö-86, Ö-87, Ö-90, Ö-92, Ö-98, Ö-99, Ö-100	51
	Millî Mücadele Dönemi	Ö-1, Ö-2, Ö-5, Ö-8, Ö-10, Ö-11, Ö-18, Ö-28, Ö-30, Ö-31, Ö-39, Ö-40, Ö-45, Ö-51, Ö-53, Ö-55, Ö-56, Ö-60, Ö-70, Ö-72, Ö-75, Ö-79, Ö-83, Ö-86, Ö-89, Ö-90, Ö-91	27
	Cumhuriyet Dönemi	Ö-8, Ö-9, Ö-11, Ö-17, Ö-18, Ö-30, Ö-38, Ö-41, Ö-44, Ö-51, Ö-57, Ö-58, Ö-69, Ö-71, Ö-73, Ö-79, Ö-80, Ö-81, Ö-83, Ö-90, Ö-91	21
	Toplam		130

Tablo 3.25 incelendiğinde sırasıyla ilk sırada 51 frekans ile Osmanlı Dönemi yer almıştır. Onu 27 frekans ile Millî Mücadele, 21 frekans ile Cumhuriyet Dönemi, 20 frekans ile Roma Dönemi ve 11 frekans ile Bizans dönemi izlemiştir. Bu durumda öğrencilerin Osmanlı döneminde Ereğli ile ilgili bilgilerinin olmadığı ve bu konuyu öncelikle öğrenmek istedikleri, Kurtuluş Savaşı ve Milli Mücadele dönemi ile ilgili “Alemdar Olayı” nedeniyle bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

3.3.9. Soru:7b. Bu Dönemleri Öğrenmeye İlişkin Gerekçeleriniz Nelerdir?

Öğrencilerin Ereğli tarihinde önemli yer tutan dönemleri öğrenmeye ilişkin gerekçelerini gösteren analiz Tablo 3.26’da gösterilmiştir.

Tablo 3.26: Öğrencilerin Bu Dönemleri Öğrenmeye İlişkin Gerekçeleriniz Nelerdir? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Öğrencilerin bu dönemleri öğrenmeye ilişkin gerekçeleri nelerdir?	Bilgi edinmek istiyorum	Ö-1, Ö-2, Ö-6, Ö-30, Ö-41, Ö-55, Ö-75	7
	Merak ediyorum	Ö-3, Ö-16, Ö-31, Ö-36, Ö-38, Ö-40, Ö-44, Ö-46, Ö-56, Ö-57, Ö-58, Ö-66, Ö-70, Ö-75, Ö-79, Ö-89, Ö-90, Ö-91, Ö-98	19
	İlgi duyuyorum	Ö-8, Ö-9, Ö-12, Ö-14, Ö-29, Ö-33, Ö-40, Ö-43, Ö-51, Ö-55, Ö-73, Ö-76, Ö-79, Ö-83, Ö-84, Ö-87, Ö-90	17
	Ereğli tarihini öğrenmek istiyorum	Ö-13, Ö-30, Ö-39, Ö-43, Ö-44, Ö-46, Ö-47, Ö-52, Ö-53, Ö-74	10
	Okul derslerimize yararı olur	Ö-35, Ö-37	2
	Bu konuları seviyorum	Ö-44	1
	Toplam		56

Tablo 3.26 incelendiğinde öğrencilerin bu dönemleri öğrenmeye ilişkin gerekçelerinde ilk sırayı 19 frekans ile “merak ediyorum” almıştır. Sonrasında ise 17 frekans ile “ilgi duyuyorum”, 10 frekans ile “Ereğli tarihini öğrenmek istiyorum”, 7 frekans ile “bilgi edinmek istiyorum” ve 2 frekans ile “okul derslerine yararı olur” gerekçeleri sıralanmıştır.

3.3.10. Soru: 8. Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Tercih Edip Aldınız mı?

Öğrencilerin cevapları Tablo 3.27’de belirtilmiştir.

Tablo 3.27: Öğrencilerin Şehrimiz Zonguldak Dersini Seçmeli Ders Olarak Bugüne Kadar Tercih Edip Aldınız mı? Sorusuna Verdikleri Cevapların Analizi

Tema	Katılımcı Kodu(n=100)	Katılımcılar	f
Şehrimiz Zonguldak dersini bugüne kadar tercih edip aldınız mı?	Almadım	Ö-1, Ö-2, Ö-3, Ö-4, Ö-5, Ö-6, Ö-7, Ö-8, Ö-9, Ö-10, Ö-11, Ö-12, Ö-13, Ö-14, Ö-15, Ö-16, Ö-17, Ö-18, Ö-19, Ö-20, Ö-21, Ö-22, Ö-23, Ö-24, Ö-25, Ö-26, Ö-27, Ö-28, Ö-29, Ö-30, Ö-31, Ö-32, Ö-33, Ö-34, Ö-35, Ö-36, Ö-37, Ö-38, Ö-39, Ö-40, Ö-41, Ö-42, Ö-43, Ö-44, Ö-45, Ö-46, Ö-47, Ö-48, Ö-49, Ö-50, Ö-51, Ö-52, Ö-53, Ö-54, Ö-55, Ö-56, Ö-57, Ö-58, Ö-59, Ö-60, Ö-61, Ö-62, Ö-63, Ö-64, Ö-65, Ö-66, Ö-67, Ö-68, Ö-69, Ö-70, Ö-71, Ö-72, Ö-73, Ö-74, Ö-75, Ö-76, Ö-77, Ö-78, Ö-79, Ö-80, Ö-81, Ö-82, Ö-83, Ö-84, Ö-85, Ö-86, Ö-87, Ö-88, Ö-89, Ö-90, Ö-91, Ö-92, Ö-93, Ö-94, Ö-95, Ö-96, Ö-97, Ö-98, Ö-99, Ö-100	100
	Toplam		100

Tablo 3.27 incelendiğinde ankete katılan 100 öğrenciden hiçbirinin seçmeli dersler kapsamındaki “Şehrimiz Zonguldak” adlı dersi tercih etmediği görülmüştür. Bu durumun sebepleri ile ilgili olarak öğretmenlere sorulan soruların analizinde ayrıntılı olarak bilgi verilmiştir.

4. TARTIşMA

Bu tez çalışması sosyal bilgiler ğretiminde yerel tarih konularının kullanımına dair sosyal bilgiler öğretmenleri ve ortaokul ğrenci görüşlerini Ereğli ilçesi kapsamında belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda Ereğli’de Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan ortaokullarda görev yapan öğretmenler ve bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin görüşlerine yer verilmiştir. Çalışma kapsamında 20 öğretmene yarı yapılandırılmış görüşme formu 100 öğrenciye de açık uçlu anket formu uygulaması yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda elde edilen bulguların yorumlanmasını kolaylaştırmak ve güvenilirliği arttırmak için ğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplardan alıntılar yapılmış bu alıntılara hazırlanan tabloların alt bölümünde yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Öğretmenler formda 1. soru olan “Size göre yerel tarih ğretimi nedir?” sorusuna verdiği cevaplar Tablo 3.1 incelendiğinde yaşadığımız “Bölgenin tarihi geçmişinin öğretilmesi, yaşadığımız bölgenin kültürel değerlerinin öğretilmesi, çevremizdeki tarihi alanların ve mekânların öğretilmesi, bölgede yaşamış önemli kişilerin öğretilmesi, bölgede geçmişte yaşamış uygarlıkların öğretilmesi ve sözlü tarih uygulamaları yapılması” şeklinde belirlenmiştir.

Öğretmenlere uygulanan görüşme formunun birinci sorusuna gelen cevaplar arasında ilk sırada yer alan “Yaşadığımız bölgenin tarihi geçmişinin öğretilmesi” cevabı araştırmaya katılan 15 ğretmen tarafından ifade edilmiştir. Birinci soru kapsamında öğretmenlerin çoğunluğu yerel tarih ğretimi ve tanımını doğru bir şekilde yorumlamışlardır.

Görüşme formunun ikinci sorusu “Size göre sosyal bilgiler derslerinde sözlü yerel tarih ğretimi kullanılabilir mi?” şeklinde dir. Tablo 3.2 incelendiğinde bu soruya araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin çoğunluğu aynı cevabı verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerden 19 tanesi kullanılabilir cevabı verilirken sadece 1 ğretmen “sık sık olmasa da belirli konularda kullanılabilir” cevabını vermiştir. Sonuç olarak öğretmenler tarafından yerel tarih konularının sosyal bilgiler dersi kapsamında kullanılabileceği kabul görmüştür.

Benzer tez çalışmalarında Örtten (2008), “Uygulamada olan sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile yerel tarih unsurları arasında bağlantı kurulabileceği” sonucuna varmıştır. Göç (2008), “Öğretmenler yeni müfredat programında yerel tarih konularına yeterince ağırlık verilmediğini, yerel tarih konularını sosyal bilgiler derslerinde istedikleri gibi uygulayamadıklarını ve bazı problemler yaşadıklarını” tespit etmiştir. Arslan (2015), “Sosyal bilgiler öğretim programında yerel tarih unsurlarından yararlanılmasına dair öğretmen yargılarının olumlu yönde olduğunu” tespit etmiştir. Yuvacı (2018), “Öğretmenlerin derslerinde yerel tarih unsurlarını yeterli şekilde kullanamadıkları ve birçok bürokratik sorunla karşılaştıklarını” saptamıştır. Yılmaz (2019), “Çalışma grubunda yer alan tüm öğretmenlerin yerel tarih öğretiminin kullanılması gerektiğini ifade ettiklerini” belirtmiştir. Yukarıda belirtilen örnek çalışmalarda sosyal bilgiler dersi kapsamında yerel tarih konularının öğretiminin çok önemli, gerekli ve kullanılabilir olduğu ifade edilmiştir.

Görüşme formunda yer alan üçüncü soru olan “Daha önceden yerel tarih öğretimiyle ilgili herhangi bir kursa ya da seminere katıldınız mı?” sorusuna çalışma grubunda yer alan bütün öğretmenler ortak bir şekilde aynı cevabı vermişlerdir. Öğretmenlerin daha önce yerel tarih öğretimiyle ilgili herhangi bir hizmetiçi veya bilgilendirme kursuna katılmadıkları tespit edilmiştir. Benzer bir tez çalışmasında Yılmaz (2019) Trabzon ölçeğinde yaptığı araştırmada 10 öğretmene buna benzer bir soru sormuş gelen cevaplara göre öğretmenlerin tümü herhangi bir kursa katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Görüşme formundaki dördüncü soru “Sizce yerel tarih öğretiminde kullanılabilecek uygulamalar nelerdir?” şeklindedir. Tablo 3.4 incelendiğinde öğretmenler tarafından sırasıyla internet, müze ziyaretleri, sokak ve tarihi mekânlara geziler, görüşme ve röportajlar, ören yerleri, fotoğraf ve video ile belgeleme, yerel kişilikleri canlandırma, aile tarihi çalışması, yaşanan yerde Millî Mücadele’deki önemli olay ve kişilerin tanıtılması, tarihi kahramanların ve kişilerin tanıtılması, soru-cevap, beyin fırtınası, anlatım, araştırma ödevi, sözlü tarih kullanımı, belgelerden yararlanmak, uzman kişilerin görüşleri, gazeteler, kitaplar, bölgede tanınan önemli kişilerle görüşme, yöresel yemek ve içeceklerin tanıtılması, yöresel eski eşya sergileri, tarihi eserlerin incelenmesi şeklinde cevaplar verilmiştir. Dördüncü soruya verilen cevaplar arasında “sokak ve tarihi mekânlara geziler” 14 frekansa

“müze ziyaretleri” 8 frekansa ve “görüşme ve röportajlar” 8 frekansa sahiptir. Buradan hareketle öğretmenlerin öncelikle tarihi mekânları bizzat gezerek yerinde görmeyi tercih ettikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak tarihi alanlara yapılacak inceleme gezilerinin öğrencilerde yaparak ve görerek öğrenme modeli yardımıyla tarih bilincinin oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlayacağı ortaya çıkmıştır.

Görüşme formunun beşinci sorusu “Size göre yerel tarih unsurları nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya öğretmenler tarafından sırasıyla; tarihi mekânlar ve tarihi eserler, anı ve hatıratlar, olaylar ve efsaneler, tarihi ve önemli şahısların biyografileri, yaşayan önemli kişiler, öğrenci ve öğretmen, arkeolojik bulgular, fotoğraflar, kıyafet kültürü, anıtlar, mezarlar, camiiler, kurtuluş günleri, müzeler, el sanatları ve sanat ürünleri, tarihi nesneler, yemek kültürü, folklor kültürü, tarım araçları, savunma araçları, sözlü anlatım eserleri, cadde ve sokaklar, gelenek ve görenekler, düğünler, ağız, şive, dini inançlar, halk oyunları, bayramlar ve kültürel özellikler cevapları gelmiştir. Bu cevaplardan hareketle öğretmenlerin genel olarak yerel tarih unsurları kavramını çok yönlü olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Görüşme formunun altıncı sorusu “Size göre sosyal bilgiler dersi kapsamında Ereğli’nin yerel tarih unsurları öğretilmeli midir?” şeklindedir. Öğretmenlerin tamamı bu soruya aynı cevabı vermişlerdir. Tablo 3.6 incelendiğinde öğretmenlere göre “yerel tarih unsurları ve konuları öğrencilere öğretilmelidir.” Görüşme formundaki yedinci soru “Şehrimiz Zonguldak” dersini seçmeli ders olarak bugüne kadar okuttunuz mu?” şeklindedir. Tablo 3.7 incelendiğinde görüşme yapılan tüm öğretmenler seçmeli ders olarak “Şehrimiz Zonguldak” dersini okutmadıklarını ifade etmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma

Görüşme formunun sekizinci sorusu “Ereğli tarihinde yer tutan önemli kişiler kimlerdir?” şeklindedir. Bu soruya gelen cevaplar oldukça geniş ve kapsamlı olduğundan 4 gruba ayrılarak tablolaştırılmıştır. Gruplar 1-Devlet adamı ve siyasetçiler, 2-Edebiyatçı ve sanatçılar, 3-Spor adamları, 4- Bilim insanları şeklinde oluşturulmuştur. Öğretmenler Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan devlet adamı ve tarihi kişilerin başında Nimet Hoca, Uzun Mehmet ve Herkül’e yer vermişlerdir.

Ereğli tarihinde önemli yer tutan yazar, düşünür, edebiyatçı ve sanatçılar başlığı altında Osman Zeki Oral (Ressam), Rüştü Onur (Şair), Krispos (Mim Sanatçısı), Mehmet Şevket Eygi (Yazar), Cenk Koray (Sunucu), Murat Boz (Şarkıcı), Hediye Biliç (Şarkıcı), ve Teoman Dural (Bilim insanı) ön plana çıkartılan isimler olmuştur. Öğretmenlere göre, Ereğli tarihinde önemli yer tutan sporcular başlığı altında Ertuğrul Sağlam (Millî Futbolcu) ve Yasin Açıkgöz (Tekvandocu) ve yine Ereğli tarihinde önemli yer tutan siyasetçiler başlığı altında ise Halil Posbıyık (Belediye Başkanı) ön plana çıkmıştır.

Sonuç olarak öğretmenlerin Ereğli tarihinde önemli yer tutan devlet adamı, tarihi kişiler, yazar, düşünür, edebiyatçı, sanatçılar, spor adamları ve siyasetçiler hakkında tarihi kişiler dışında pek bilgi sahibi olmadıkları ve bu soruyu cevaplandıran öğretmen sayısının çok az olduğu gözlemlenmiştir.

Görüşme formunda dokuzuncu sorusu “Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi olaylar nelerdir?” şeklindedir. Tablo 3.12 incelendiğinde bu soruya gelen cevapların sıralaması şu şekildedir: Alemdar Gemisi Olayı, Uzun Mehmet’in kömürü buluşu, Sarıkamış Deniz Şehitleri, Ereğli’nin Fethi ve Türkleşmesi gelmektedir. Öğretmenlerin öncelikli öğretilmesi gereken konular olarak Alemdar Gemisi Olayı ve Uzun Mehmet’in kömürü buluşunu, ön plana çıkarttıkları tespit edilmiştir.

Görüşme formunda onuncu sorusu “Ereğli tarihinde önemli yer tutan mekânlar hangileridir?” şeklindedir. Öğretmenler tarafından bu soruya verilen cevaplarda Orta Camii, Ereğli Müzesi, Gazi Alemdar Müzesi, Ereğli surları, Ereğli Kalesi, Su kemerleri, Bozhane Hamamı, Cehennemağzı Mağaraları ve Acheron Vadisi ön plana çıkmıştır.

Görüşme formunun on birinci sorusu “Ereğli tarihinde önemli yer tutan dönemler hangileridir?” şeklindedir. Tablo 3.16 incelendiğinde Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan dönemler yer almaktadır. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplarda sıralama şu şekilde oluşmuştur: 18 öğretmen tarafından Millî Mücadele Dönemi, 12 öğretmen tarafından Osmanlı Dönemi, 10 öğretmen tarafından Roma Dönemleri, 9 öğretmen tarafından Bizans Dönemi ve 6 öğretmen tarafından Cumhuriyet Dönemi öğrencilere öğretilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Görüşme formunun on ikinci sorusu “Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?” şeklindedir. Öğretmenlerin cevapları Tablo 3.17’de gösterilmiştir.

Araştırma grubundan yer alan 20 öğretmenden sadece 3 öğretmen bu bölümde fikir beyan etmiştir. SBÖ-4’e göre sosyal bilgiler programına yerel tarih eklenmelidir. SBÖ-5’e göre yerel tarih konusunda hizmet içi kursları verilmelidir. SBÖ-11’e göre yerel tarih konusunda bilgilendirici etkinlikler düzenlenmelidir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma

Üçüncü alt problem başlığında öğrencilerin çalışma konusu hakkında 8 soruya verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir. Anket formunun ilk sorusu “Sosyal bilgiler dersi kapsamında Ereğli’nin yerel tarihine dair bilgileri öğrenmek ister misiniz?” şeklindedir. Bu soru ile öğrencilerin yerel tarih öğretimine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma grubunda yer alan 100 öğrenciden 81 tanesi olumlu görüş belirtirken 19 öğrenci ise olumsuz görüş bildirmiş yerel tarihe gerek duymadığını ve öğrenmek istemediğini ifade etmiştir. Sonuç olarak soru değerlendirildiğinde öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun yüzde 81 oranında Ereğli şehrinin yerel tarihine dair bilgileri öğrenmek konusunda istekli oldukları belirlenmiştir. “Hayır” cevabı veren toplam 19 öğrenciden 14 tanesi 8.sınıfta eğitim görmektedir. Ortaokul son sınıf tarih dersi konularının zaten yoğun olması ve birde girecekleri LGS sınavı kaygısı ile öğrenciler yerel tarih konusunu artı bir yük olarak değerlendirmiş olmalıdırlar.

Benzer tez çalışmalarında Bilicioğlu (2017), “Analizler sonucunda öğrencilerin dersleri en çok tarihi yerleri gezerek işlemek istediklerini” tespit etmiştir. Ulutaş (2018), “Araştırma sonucunda yerel tarih metoduna göre çalışmalar yapılan derslerde öğrencilerin ders akademik başarıları artış göstermiştir. Öğrencilerde derse karşı olumlu bir tutum geliştiği” sonucuna varılmıştır. Özbek Gül (2022), “Araştırma sonucunda öğrencilerin İnebolu ilçesinin yerel tarihi konusunda kısıtlı bilgiye sahip oldukları ve yerel tarih öğretim yapılabilecek seviyede olmadıkları” görülmüştür. Malloy (1982), “Öğrencilere yerel tarihin dahil edildiği Amerikan tarihi dersinden oluşturulan bir anket formu uygulamış sonuç olarak verilen cevaplarda büyük bir çoğunluğa göre

öğrenciler yerel tarihin kendilerini daha iyi tanımalarına yardımcı olduğunu” ifade etmişlerdir.

Öğrenci anket formunun ikinci sorusu “Sizce Ereğli’nin yerel tarihini öğrenmenin size herhangi bir katkısı olur mu?” şeklindedir. Bu soru ile öğrencilerin derslerde yerel tarih öğretiminin onlara katkısına ilişkin düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır. 100 öğrenciden 82 tanesi derslerde yerel tarih öğrenmenin kendilerine “katkısı olacağı”nı düşünmektedir. 18 öğrenci ise “katkısı olmaz” şeklinde yorumda bulunmuşlardır. Sonuç olarak öğrenciler büyük oranda Ereğli şehrinin yerel tarihini öğrenmenin onlara katkı sağlayacağını düşünmektedir. Anket formunun ikinci sorusuna olumlu cevap veren öğrenciler bununla ilgili olarak gerekçeler öne sürmüşlerdir. Bunların başında "yaşadığımız şehir hakkında bilgi edinirim" ve "yerel tarihimizi öğrenmiş olurum" görüşlerinin yer aldığı tespit edilmiştir.

Benzer tez çalışmalarında Işık (2002) “Çalışma sonunda yapılan test sınavında; deney grubu öğrencilerinin kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre akademik test puanlarında daha yüksek başarıya ulaştıkları” tespit etmiştir. Avcı Akçalı (2013), “Yaptığı araştırmada deney grubu öğrencilerinin yerel tarih kaynakları ile takviyeli işlenen dersler sayesinde akademik ders başarılarının ve tarihsel düşünme becerilerinin arttığını” tespit etmiştir. Yılmaz (2019), “Öğrencilerin neredeyse tamamının Trabzon kentinin yerel tarihine dair bilgileri öğrenmenin kendilerine katkı sağlayacağını belirttiklerini” ifade etmiştir.

Anket formunun üçüncü sorusu “Sözlü Tarih ve Aile Tarihi hakkında bilginiz var mı?” şeklindedir. Öğrencilerden gelen cevaplar arasında 15 öğrenci "Aile Tarihimi biliyorum" cevabını vermiştir. “Aile Tarihi” konusuna 4.sınıfta sosyal bilgiler dersi 4. ünite 2. konusu olan “Kültür ve Miras” konusu başlığı altında 4 kazanım olarak yer verilmektedir. Bu durumda 15 öğrenci konu hakkında hazır bulunuşluğa sahiptir.

Bu soruya gelen cevapların frekansı 21 olarak saptanmıştır.100 öğrenciye uygulanan bir anket formu sorusu olarak bu oran çok düşüktür. Öğrencilerin bu soruda oldukça zorlandıkları 17 öğrencinin cevaplandırmaya gittiği diğer 83 öğrencinin ise bir cevap veremediği tespit edilmiştir. Ö-5 ve Ö-9 “Kurtuluş Savaşı

hakkında bilgilerim var”, Ö-4 “1. Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var”, Ö-4 “2. Dünya Savaşı hakkında bilgilerim var”, Ö-5 “Çanakkale Savaşı hakkında bilgilerim var” ve Ö-56 “Alemdar Gemisi hakkında bilgim var” cevabını vermiştir.

Anket formunun dördüncü sorusu “Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz kişiler kimlerdir?” şeklindedir. Ereğli tarihinde önemi olan kişiler konusunda öğrencilerin; 22 frekans ile Murat Boz ve 9 frekans ile Uzun Mehmet isimlerini ön plana çıkarttıkları görülmüştür. Mitolojik bir kahraman olmasına rağmen Herkül cevabı da 7 frekansa sahiptir. Bu durumun sebebi Ereğli’nin antik dönemdeki adının Herkül’den gelmesi ve bu kahramana ait bir heykelin sahil bandında çok merkezi bir alanda sergilenmesi olabilir.

Anket formunun beşinci sorusu “Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz önemli tarihi olaylar nelerdir?” şeklindedir. Bu soruya öğrencilerin verdiği cevaplar arasında 26 frekans ile Alemdar Gemisi olayı ilk sırada yer almaktadır. Onu 10 frekans ile Cehennemağzı Mağarasında geçen hikayeler, 6 frekans ile Uzun Mehmet’in kömürü bulması konuları izlemektedir.

Öğrenci grubunda da büyük çoğunluk öğretmenler grubu gibi Alemdar Olayı hakkında bilgiye sahiptir. Bunda rol oynayan faktörler öğretmenlerinde farkındalığı etkileyen unsurlardır. Yani Alemdar müzesi ve resmi anma törenleri bu olayın tanınmasında ve hatırlanmasında öğretmen ve öğrencilere ışık tutmaktadır.

Anket formunun altıncı sorusu “Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz mekânlar hangileridir?” şeklindedir.

Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi mekânlar olarak öğrencilerin; 57 frekans ile Cehennemağzı Mağaraları, 27 frekans ile Alemdar Müzesi ve 19 frekans ile Ereğli Müzesini ön plana çıkarttıkları tespit edilmiştir. Ölçe Feneri de 4 cevapta yer almıştır. Cehennemağzı Mağaraları yüzde 57’lik cevaplanma oranı ile öğrenciler arasında en çok tanınan tarihi bir mekân özelliğine sahiptir. Onu yüzde 27’lik cevaplanma oranı Alemdar Gemi Müzesi izlemektedir. Bu iki

tarihi mekânın öğrenciler arasında bilinen mekânlar olmasında şehir merkezine ve sahil bandına yakınlıkları etkili olmuştur.

Anket formunun yedinci sorusunda “Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz dönemler hangileridir? şeklindedir. Ereğli tarihinde önemli dönemler konusunda öğrencilerin; Osmanlı Dönemi, Millî Mücadele Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi ön planda olduğu belirlenmiştir. Öncelikle öğrencilerin bu tarihi dönemleri merak ettikleri araştırma kapsamında tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin 51 frekans ile en çok Osmanlı Dönemi’ni merak ettikleri araştırma kapsamında tespit edilmiştir. Onu 27 frekans ile Millî Mücadele dönemi izlemiştir. Sonra sırasıyla 21 frekans ile Cumhuriyet Dönemi, 20 frekans ile Roma Dönemi ve 11 frekans ile Bizans Dönemi gelmektedir.

Açık uçlu anket formunun sekizinci ve son sorusu “Şehrimiz Zonguldak” dersini seçmeli ders olarak bugüne kadar tercih edip aldınız mı?” şeklindedir. Bu soruya 100 öğrenci de aynı cevabı vererek bu dersi almadıklarını belirtmiştir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Yapılan bu tez çalışmasında Ereğli ölçeğinde ortaokul sosyal bilgiler dersleri kapsamında müfredat konuları içinde yerel tarihe ait unsurların kullanımına dair öğretmen ve öğrenci görüşleri anket formları yardımıyla incelenerek tespit edilmeye çalışılmıştır. Tüm verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

1. Çalışmaya katılan 20 öğretmenin tamamı derslerinde Ereğli ile ilgili konuların yerel tarih öğretimi kapsamında kullanılmasının yararlı olacağını belirtmiştir.
2. Çalışmaya katılan öğretmenlerin verilerinin analiz edilmesi sonucunda tamamının daha önce yerel tarih öğretimiyle ilgili herhangi bir hizmetiçi veya bilgilendirme amaçlı kurslara katılmadıkları tespit edilmiştir.
3. Öğretmenler “sokak ve tarihi mekânlara gezileri” nin yerel tarih öğretiminde en önemli yöntem olduğunu ifade etmişlerdir.
4. Öğretmenler Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve ilk akla kişileri şu şekilde sıralamışlardır. Millî Mücadele kahramanı Nimet Hoca, kömürü bulan Uzun Mehmet, mitolojik kahraman Herkül, Kurtuluş Savaşı kahramanları Gazi Hüseyin Kaçmaz ve Şehit Recep Kâhya.
5. Öğretmenler Ereğli’de önemli tarihi olayları sıraladıklarında Alemdar Gemisi olayını ilk sıraya koymuşlardır. Sonrasında ise bunu Uzun Mehmet’in kömürü buluşu, Sarıkamış Deniz Şehitleri, Mitoloji ve Herkül, Millî Mücadelede Ereğli, Ereğli Demir Çelik Fabrikası’nın kuruluşu takip etmektedir.
6. Öğretmenler önemli gördükleri tarihi yerler arasında sırasıyla; Ereğli Müzesi, Gazi Alemdar Müzesi, Ereğli Kalesi, Kent Surları, Cehennemağzı Mağaraları ve Orta Cami’yi ön plana çıkarmışlardır.
7. Çalışmaya katılan öğretmenler Ereğli’nin tarihinde, Millî Mücadele ve Osmanlı dönemini ön plana çıkarmışlardır.

8. Çalışmaya katılan 100 öğrenciden 81 tanesi derslerde Ereğli yerel tarihine ilişkin bilgileri öğrenmek istediklerini, 19 öğrenci ise bu bilgileri öğrenmeye gerek duymadıklarını belirtmişlerdir.
9. Öğrencilerin yerel tarih konularının sosyal bilgiler öğretimine katkısına ilişkin öncelikle “yaşadığımız şehir hakkında bilgi edinirim” ve “yerel tarihimizi öğrenmiş olurum” görüşlerini ifade etmişlerdir.
10. Araştırmaya katılan 100 öğrenciden 82 tanesi Ereğli kentinin yerel tarihini öğrenmenin kendileri açısından katkısı olacağını ifade etmiştir. Bu noktada sadece 18 öğrenci katkısı olmaz yorumunda bulunmuştur. Buradan hareketle öğrencilerin çoğunluğunun yerel tarihin yararına inandığını söyleyebiliriz.
11. Öğrenciler Ereğli tarihinde önemli yer tutan kişiler olarak gerçek ve mitolojik bazı isimleri saymışlardır. Bunlar; Murat Boz, Mesut Özil, Ertuğrul Sağlam, Halil Posbıyık, Uzun Mehmet ve Herkül’dür.
12. Öğrenciler için önemli tarihi olaylar şunlardır: Millî Mücadelede Alemdar gemisi mürettebatının kahramanlıkları, Cehennemağzı mağarasının öyküsü ve Uzun Mehmet’in kömürü bulması.
13. Öğrencilere göre Ereğli tarihinde önemli yer tutan tarihi mekânlar ise şunlardır: Cehennemağzı Mağaraları, Alemdar Müzesi, Ereğli Müzesi, Ölüce Feneri, Herkül Heykeli ve Ereğli Kalesi.
14. Tarihi dönemleri öğrenciler önem sırasına göre şu şekilde sıralamışlardır; Osmanlı, Millî Mücadele, Cumhuriyet, Roma ve Bizans dönemleri.
15. Ankete katılan öğretmenlerden hiçbiri seçmeli ders olarak “Şehrimiz Zonguldak” dersini okutmadıklarını, öğrenciler ise seçmeli dersler kapsamındaki “Şehrimiz Zonguldak” dersini tercih etmediklerini belirtmişlerdir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına dayalı öneriler, Millî Eğitim Bakanlığı’na yapılabilecek öneriler, ileride yapılabilecek araştırmalara yönelik öneriler verilmiştir.

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Okullarda öğretmenler ve öğrencilerin rahatça yararlanabileceği şehre ait yerel kaynakların yer aldığı kütüphaneler ve etnografik özellikler taşıyan okul müzeleri kurulabilir.
2. Öğretmenlerinin derslerinde yerel tarih tekniğini kullanmaları için bu konuda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu durumda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından verilecek hizmetiçi kursları, bilgilendirme eğitimleri, seminerler ve çalıştaylar yapılabilir.
3. Ereğli de bulunan 3 müze ve Milli Eğitim Müdürlüğü arasında iş birliği yapılabilir. Yerel tarih anlayışının öğrenciler arasında güçlenmesi için eğitim yılı içinde müzelere saha ziyaretleri düzenlenebilir. Böylece öğrenciler için eleştirel düşünme teşvik edilerek deneyimsel öğrenme kabiliyetleri güçlendirilebilir.
4. Ders dönemleri içinde öğrencilere verilebilecek performans ödevlerinden bir tanesi yerel tarih araştırma ödevi olabilir.
5. Öğretmenler özellikle okul dışında yerel tarih etkinlikleri planlarken sık sık bürokratik engeller ve mali sorunlarla karşılaştığı ifade edildiğinden, bu sorun okul yönetiminin diğer kurumlarla iş birliği ile çözümlenebilir.
6. Sanal ortamın yaygınlaştığı günümüzde Ereğli’de bulunan müze, tarihi yapı ve mekânları tanıtan sanal gezi imkânı sağlayan siteler hazırlanabilir.
7. Ereğli ilçesinin doğal, kültürel ve tarihsel değerlerinin bilinirliğinin artmasında yerel tarih çalışmalarının büyük yararı olabilir. Bu sayede şehirde turizmin gelişmesine katkı sağlanabilir.

5.2.2. Millî Eğitim Bakanlığına Yapılabilecek Öneriler

1. Öğrenci merkezli bir anlayış ile etkinlikleri ön plana çıkaran yeni bir Sosyal Bilgiler Programı hazırlanarak derslerde yerel tarih metodu ön plana çıkarılabilir. Yerel tarihe ait konular sosyal bilgiler müfredatında daha geniş yer tutabilir. Ders kitapları hazırlanırken bu yönde güncellemeler yapılabilir.
2. Kurtuluş Savaşı’nın içinde donanma faaliyetleri deniz cephesi hakkında bilgiler çok azdır. Anadolu Donanması kavramı kamuoyu tarafından pek bilinmemektedir. Ortaokul ve liselerde tarih dersi konularında müfredatta yer alan “Kurtuluş Savaşımızda Cepheler” bölümünde büyük eksiklik olarak deniz cephesinden hiç bahsedilmemektedir. Batı Cephesinde Yunanistan’a

karşı verilen mücadelede kullanılan cephane Anadolu Donanmasının katkıları ile Karadeniz'den taşınmıştır. Hazırlanacak yeni müfredatta deniz cepheside ele alınırsa yerel düzeyde bilinen “Gazi Alemdar” gemisinin kahramanlık hikâyesi ulusal düzeye taşınarak Fransızlarla yaptığı mücadele ve Kurtuluş Savaşımızın bilinen tek deniz şehidi sayılan Recep Kâhya isminin yaşatılması ve ulusal düzeyde tanınmasını sağlanabilir.

3. Ortaöğretimde Yerel tarih öğretimi sosyal bilgilerden ayrı bir ders olarak okutulabilir. Halihazırda bütün iller için ayrı ayrı hazırlanmış olan “Şehrimiz...” ders kitapları sayesinde dersler verimli bir şekilde işlenebilir.
4. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kent tarihçilerinin yardımlarıyla hazırlanacak olan yerel tarih konulu kısa film ve belgeseller hazırlanarak EBA sitesi üzerinden erişim sağlanabilir.
5. Öğretmenlere yeni göreve başladıkları şehirlerde Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından oryantasyon eğitimleri kapsamında şehrin yerel tarihi ile ilgili bilgiler verilmesi geziler düzenlemesi son derece faydalı olacaktır.

5.2.3. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Bu çalışma sadece öğretmen ve öğrenci görüşleri ile sınırlı tutulmuştur. Ayrıca velilere, üniversite öğrencilerine ve yerel halka da anketler uygulanabilir.
2. Bu araştırmanın çalışma grubunda yer alan 20 öğretmen ve 100 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Yerel tarih öğretimi açısından anketler diğer branş öğretmenlerine de uygulanabilir. Köylerde ve beldelerde yer alan okullar da bu tip çalışmalar içine alınarak çalışma grupları çeşitlendirilebilir.
3. Bu çalışma ortaokul öğretmen ve öğrencileri ile sınırlı kalmıştır. Lise tarih öğretmenlerine ve lise öğrencilerine de benzer bir çalışma uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, T. (1994). *Herakleia Pontike (Karadeniz Ereğlisi) 'nın Tarihi Gelişimi ve Eski Eserleri*. İstanbul: Troya Yayıncılık.
- Alazzi, K., & Chiodo, J. J. (2004). Students' Perceptions of Social Studies: A Study of Middle School and High School Students' in Jordan. *International Journal of Scholarly Academic Intellectual Diversity*, 6(1). Kasım 29, 2022 tarihinde <http://www.nationalforum.com/Electronic%20Journal%20Volumes/Alazzi%20Khaled%20Students%20Perceptions%20of%20School%20Social%20Studies%20IJSaid%20V6%20N1%202004.pdf> adresinden alındı.
- Ambarlı, A. (2010). *Türkiye'de Cumhuriyetten Günümüze Sosyal Bilgiler Programları (Değişiklikler, Düzenlemeler, Güncellemeler)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aslan, E. (2000). Yerel Tarihin Tanımı, Gelişimi ve Değeri. Z.A. Kızılyaprak, (Ed.), *Tarih Yazımında Yeni Yaklaşımlar: Küreselleşme ve Yerelleşme* içinde (s. 195-204). İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.
- Arslan, İ. (2015). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Avcı Akçalı, A. (2013). *Tarih Öğretiminde Merkeze Bağımlılığın Azaltılması Yolunda Bir Çözüm Önerisi: Yerel Tarih*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bhatia, A. (2009). *Museum and School Partnership for Learning on Field Trips*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Colorado: Colorado State University.
- Bilicioğlu, H. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Yerel Tarih Öğretimine İlişkin Görüşleri: Safranbolu Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karabük: Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çiydem, E., & Kaymakçı, S. (2021). Türkiye'de Sosyal Bilgiler Dersinin Yönelimi Üzerine Bir Değerlendirme. *İnsan ve İnsan*, 8(27), 179-207.
- Crocco, M. S., & Marino, M. P. (2017). Promoting Inquiry Oriented Teacher Preparation in Social Studies Through the Use of Local History. *The Journal of Social Studies Research*, 41(1), 1-10.
- Çolak, K. (2015). *Sosyal Bilgiler ile Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Derslerinde Küresel Vatandaşlık Eğitimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Danacıoğlu, E. (2001). *Geçmişin İzleri, Yanı Başımızdaki Tarih için Bir Kılavuz*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Derya, R. (2018). *Sınıf Öğretmenlerinin Yerel Tarih Öğretimi ile İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Giresun: Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dinç, E. (2009). Neden Tarih Öğreniyoruz?. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 118-127.
- Doğanay, A. (2008). Çağdaş Sosyal Bilgiler Anlayışı Işığında Yeni Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 77-96.
- Dursun, İ. (2017). *Yerel Tarih Öğretimi: Mudurnu Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eyryce, N. (2005). *Tarih Eğitiminde Yerellik: 1922-1950 Döneminde Menemen Kazası*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Göç, N. (2008). *Yerel Tarih Konularının Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulanması: Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Işık, H. (2002). *Yerel Tarih Konularının Sosyal Bilgiler (6. Sınıf) Programı Tarih Üniteleri ile İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Uygulama: Pasinler Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kan, Ç. (2009). Sosyal Bilgiler Eğitiminde Küresel Vatandaşlık. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 25-30.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kathleen, R., & Corsaro, J. (1983). *Local History in the Classroom: A Teachers' Guide to Historical Materials and Their Classroom Use*. New York: Russel Sage College.
- Keçe, M., & Merey, Z. (2011). İlköğretim Sosyal Bilgiler Kazanımlarının Sosyal Bilimler Disiplinlerine ve Disiplinler Arası Anlayışa Uygunluğunun Belirlenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 110-139.
- Köprülü, F. (1984). *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

- Malloy, T. (1982). *An Exploration into the Effectiveness of Local History as an Educational Tool for the Community College American History Teacher*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Amherst: University of Massachusetts Amherst
- Martal, A. (2000). Yerel Tarih Yazımında Kaynak Kullanımına İlişkin Sorunlar. Z. A. Kızılyaprak, (Ed.), *Tarih Yazımında Yeni Yaklaşımlar: Küreselleşme ve Yerelleşme* içinde s. 248-260. İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.
- Metin, E. (2013). *Tarih Nedir? Niçin Tarih Öğrenilmelidir?* Eylül 20, 2022 tarihinde, http://websitem.karatekin.edu.tr/user_files/dosyalar/3844d01d85a85bed47338e396b2aa3d/Tarih%20Nedir.pdf adresinden alındı.
- Neumann, C. K. (2000). Yerel Tarih Çalışmalarının Kentlerin Bugünleri ve Gelecekleri ile İlişkilendirilmesi. F. Çelebi (Ed.), *Yerel Tarihçilik, Kent, Sivil Girişim Yerel Tarih Grupları Deneyimi* içinde s. 105-113. İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Vakfı.
- Oran, M. (2014). İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ders İçi Yerel Tarih Konusundaki Faaliyetleri: Uşak İli Örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 204-216.
- Örten, H. (2008). *Yerel Tarih Konularının Sosyal Bilgiler Üniteleri ile İlişkilendirilmesine Yönelik Bir Çalışma (Tokat İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özbek Gül (2022). *Yerel Tarih ve Kültür Unsurlarının Sosyal Bilgiler Dersi Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztaş, S. (2008). Tarih Öğretimi ve Filmler. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 543-556.
- Öztaşçı, C. A., Kabapınar, Y., & Tuncel, G. (2020). Yerel Tarih Öğretim Yöntemini Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanmak: Yanıbaşında Olan Geçmiş Görmek ve Duyumsamak. *Turkish History Education Journal*, 9(1), 66-88.
- Özer, E. (2012). *Sosyal Bilgiler Dersinde Yerel ve Sözlü Tarih Etkinliklerinin Programlanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Konya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Safran, M. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış. B. Tay & A. Öcal (Ed.), *Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde s.1-17. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Silvester, B. S. (1987). *A Feasibility Study of the Integration of Local History into the Social Studies and English Disciplines at the Middle School Level*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Amherst: University of Massachusetts Amherst.

- Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar) (2018). Eylül 21, 2022 tarihinde, <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686-SOSYAL%20B%C4%B0LG%C4%B0LER%20%20C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf> adresinden alındı.
- Stefaniak, A., Bilewicz, M., & Lewicka, M. (2017). The Merits of Teaching Local History: Increased Place Attachment Enhances Civic Engagement and Social Trust. *Journal of Environmental Psychology*, 51, 217-225.
- Taşkaya, S. M., & Bal, T. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Öğretim Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 173-185.
- Ulutaş, S. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bağımsız Değişken Olarak Yerel Tarih Tekniği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Umumî Nüfus Tahriri Fasikül 3 Usuller Kanun ve Talimatnameler Neticelerin Tahlili. (1927, Ekim 27). Şubat 2, 2023 tarihinde <https://cdn.teyit.org/wp-content/uploads/2019/11/nufustahriri.pdf> adresinden alındı.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yerel Tarih Öğelerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi: Trabzon Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Yuvacı, İ. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Yerel Tarih ile İlgili Uygulamaları ve Karşılaşılan Sorunlar Sivas İli Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

Ek 1: Etik Kurul Kararı

EK-1

Evrak Tarih ve Sayısı: 30.06.2021-54253

Kurum Kayıt Tarihi ve
Sayısı:24.06.2021 / 51716

Protokol No: 241

30.06.2021



T.C

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU KARARI

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Anket
BAŞLIK:	Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği
SORUMLU ARAŞTIRMACI:	Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ
KARAR:	UYGUN

ETİK KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Ertuğrul YILDIRIM
Başkan

Prof. Dr. Ali ARSLAN
Üye

Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK
Üye

Doç. Dr. Ahmet Erkan KOCA
Üye

Doç. Dr. Tülay KUZLU AYYILDIZ
Üye

29.05.2014 tarih ve 2014/08-13 sayılı Senato Kararı ile kabul edilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://www.turkiye.gov.tr/bulent-ecevit-universitesi-ebys?eD=BS95CYEKHS&eS=54253> adresinden yap

Ek 2: Araştırma İzni Taahhütnamesi

EK-2

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKUL VE KURUMLARDA GERÇEKLEŞTİRİLECEK ARAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA İZNİ BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ

1. Araştırmam boyunca anayasa/kanun ve yönetmeliklere uygun davranacağımı,
2. Araştırmayı yürüteceğim okulun/kurumun kurallarına uyacağımı,
3. Araştırmam boyunca hiç kimseyi araştırmama/çalışmama katılmaya zorlamayacağımı,
4. Araştırmayı/çalışmayı bana tahsis edilen mekân/sınıf ve zamanda gerçekleştireceğimi,
5. Araştırmanın olası fiziksel/ruhsal zararları konusunda katılımcıları bilgilendireceğimi,
6. Araştırmam/ çalışmam sırasında topladığım kişisel bilgileri koruyacağımı,
7. Araştırmam/çalışmam için gerektiği kadar veri toplayacağımı,
8. Araştırma/çalışma sırasında öğrencilerin derslerinde/çalışmalarında herhangi bir kayıplarının olmayacağını,
9. Araştırmam/çalışmam sırasında herhangi bir ticari faaliyette bulunmayacağımı, katılımcıları herhangi bir ürün/eser/tedaviye yönlendirmeyeceğimi,
10. Araştırma izin evraklarını okul yönetimine teslim edeceğimi,
11. Araştırma/çalışma sırasında izni olan evrakları kullanacağımı,
12. Tıbbi araştırmalarda araştırma/çalışmanın uygulama sırasında etik kurallara uyacağımı,
13. Araştırma/çalışma sırasında topladığım ses ve görüntü kayıtlarını güvenilir ortamlarda saklayacağımı ve araştırma/çalışma sonrasında imha edeceğimi,
14. Genelge hükümlerine aykırı davranmam ve herhangi bir yanlış ifade, beyan ve maddi gerçeği gizleme gibi durumlarda adli ve idarî işlemlerin yürütülmesini kabul edeceğimi,
15. İzin alınmış araştırmalarda/projelerde insanlarla ilgili yapılacak anket, görüşme, gözlem, alan araştırması, uygulama ve incelemelerde sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri, hukukun genel ilkelerini ihlal etmeyeceğimi ve etik ilkelere uyacağımı,
16. Araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde izin aldığım birime ulaştıracağımı,

Kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmanın Adı: Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin

Öğretmen ve Öğrenci görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği

Araştırmacı: Gürdal ÖZÇAKIR

14.07.2021

Gürdal ÖZÇAKIR

Ek 3: Kişisel Bilgi Formu

EK-3

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

T.C. KİMLİK NO
Adı Soyadı
Cinsiyeti
Doğum Tarihi
Doğum Yeri
İş Adresi
Ünvanı
Telefon
e-posta
Öğrenim Durumu
Mezun Olduğu
Üniversite
Mezun Olduğu
Fakülte
Yüksek Lisans Alanı
Öğrenci No

Gürdal ÖZÇAKIR

Ek 4: Öğretmen Görüşme Formu

EK-4

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU

Değerli öğretmenler;

Bu görüşme formu, “Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği” isimli teze veri toplamak amacıyla oluşturulmuştur. Sorulara vereceğiniz samimi cevaplar araştırmanın güvenilirliği ve amacına ulaşmasında önemli bir rol oynayacaktır. Görüşme sürecinde konu hakkındaki yorumlarınızı kaydetmek ve veri kaybını engellemek için ses kayıt cihazı kullanacağım. Görüşme formu vasıtasıyla toplanacak olan veriler gizli tutulacak ve yalnızca bu bilimsel araştırmanın amacı çerçevesinde kullanılacaktır. Çalışmaya yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Gürdal ÖZÇAKIR

Tarih Öğretmeni

1. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

1- Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Tarih: (.../.../...)

2- Yaş:

Görüşme Süresi:

3- Mesleki tecrübe: 0- 5 () 6- 10 () 11- 15 () 16- 20 () 21+ ()

4- Mezun olduğunuz üniversite ve program:

1. BÖLÜM: GÖRÜŞME SORULARI

- 1- Size göre yerel tarih öğretimi nedir? Kısaca açıklayınız.
- 2- Size göre Sosyal Bilgiler derslerinde sözlü yerel tarih öğretimi kullanılabilir mi? Neden?
- 3- Daha önceden yerel tarih öğretimiyle ilgili herhangi bir kursa ya da seminere katıldınız mı? Cevabınız evetse katıldığınız kursların isimlerini söyleyiniz.
- 4- Sizce yerel tarih öğretiminde kullanılabilecek uygulamalar nelerdir? Örnekler veriniz.
- 5- Size göre yerel tarih öğeleri nelerdir? Kısaca açıklayınız.
- 6- Size göre Sosyal Bilgiler dersi kapsamında Kdz. Ereğli'nin yerel tarih öğeleri öğretilmeli midir? Neden?
- 7- “Şehrimiz Zonguldak” dersini seçmeli ders olarak bugüne kadar okuttunuz mu?
- 8- Kdz. Ereğli tarihinde önemli yer tutan ve öğrencilere öğretebileceğinizi düşündüğünüz önemli şahsiyetler kimlerdir? (Edebiyatçı, sanatçı, sporcu, siyasetçi ve bilim adamı olabilir). Bu şahsiyetler hakkında neler biliyorsunuz? Neden bu kişileri tercih ederdiniz?
- 9- Kdz. Ereğli tarihinde önemli yer tutan ve öğrencilere öğretebileceğinizi düşündüğünüz önemli tarihi olaylar nelerdir? Bu olaylar hangi yönüyle önemlidir?
- 10- Kdz. Ereğli tarihinde önemli yer tutan ve öğrencilere öğretebileceğinizi düşündüğünüz mekânlar hangileridir?
- 11- Kdz. Ereğli tarihinde önemli yer tutan ve öğrencilere öğretebileceğinizi düşündüğünüz dönemler hangileridir? (Roma Dönemi, Bizans Dönemi, Osmanlı Dönemi, Milli Mücadele Dönemi, Cumhuriyet dönemi vb. gibi). Bu dönemler hakkında bilgiler veriniz.
- 12- Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Ek 5: Öğrenci Anket Formu

EK-5

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ AÇIK UÇLU ANKET FORMU

Değerli öğrenciler;

Bu açık uçlu anket formu, “Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği” isimli teze veri toplamak amacıyla oluşturulmuştur. Açık uçlu anket formu aracılığı ile toplanacak olan veriler gizli tutulacak ve yalnızca bu araştırmanın amacı çerçevesinde kullanılacaktır. Sorulara vereceğiniz samimi cevaplar araştırmanın amacına ulaşmasında önemli bir rol oynayacaktır. Çalışmaya yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Not: Bu çalışma bir sınav değildir, yalnızca kişisel görüşlerinizi almak için yapılmaktadır.

Tanım: Yerel tarih, yaşadığımız yerleşim yerinin geçmişinin, tarihi açıdan incelenmesi, korunması, öğrenilmesi ve öğretilmesi olarak tanımlanabilir. Yerel tarih bir bakıma kişinin doğup büyüdüğü çocukluğunun, gençliğinin ve öğrenim hayatının sürdüğü yakın çevresinin tarihidir.

Gürdal ÖZÇAKIR

Tarih Öğretmeni

1. BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

1-Cinsiyet: Kız () Erkek ()

2- Okul:

3- Sınıf-Şube:

2.BÖLÜM: AÇIK UÇLU ANKET FORMU

1- Sosyal Bilgiler dersi kapsamında Kdz. Ereğli'nin yerel tarihine dair bilgileri öğrenmek ister misiniz? Kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2- Sizce Kdz. Ereğli'nin yerel tarihini öğrenmenin size herhangi bir katkısı olur mu? Nedenlerini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3- Sözlü Tarih ve Aile Tarihi hakkında bilginiz var mı? Varsa bu konu hakkında bildiklerinizi açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

4- Kdz. Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz şahsiyetler (kişiler) kimlerdir? (Edebiyatçı, sanatçı, sporcu, siyasetçi ve bilim adamı olabilir). Bu kişiler hakkında neler biliyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

5- Kdz. Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz önemli tarihi olaylar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

6- Kdz.Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz mekânlar hangileridir? Örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

7- Kdz.Ereğli tarihinde önemli bir yer tutan ve sizlere öğretilbileceğini düşündüğünüz dönemler hangileridir? (Roma Dönemi, Bizans Dönemi, Osmanlı Dönemi, Millî Mücadele Dönemi, Cumhuriyet dönemi vb. gibi). Kdz.Ereğli tarihi kapsamında bu dönemlerden en çok hangisine ilgi duyuyorsunuz? Neden bu dönemi tercih ettiğinizi kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

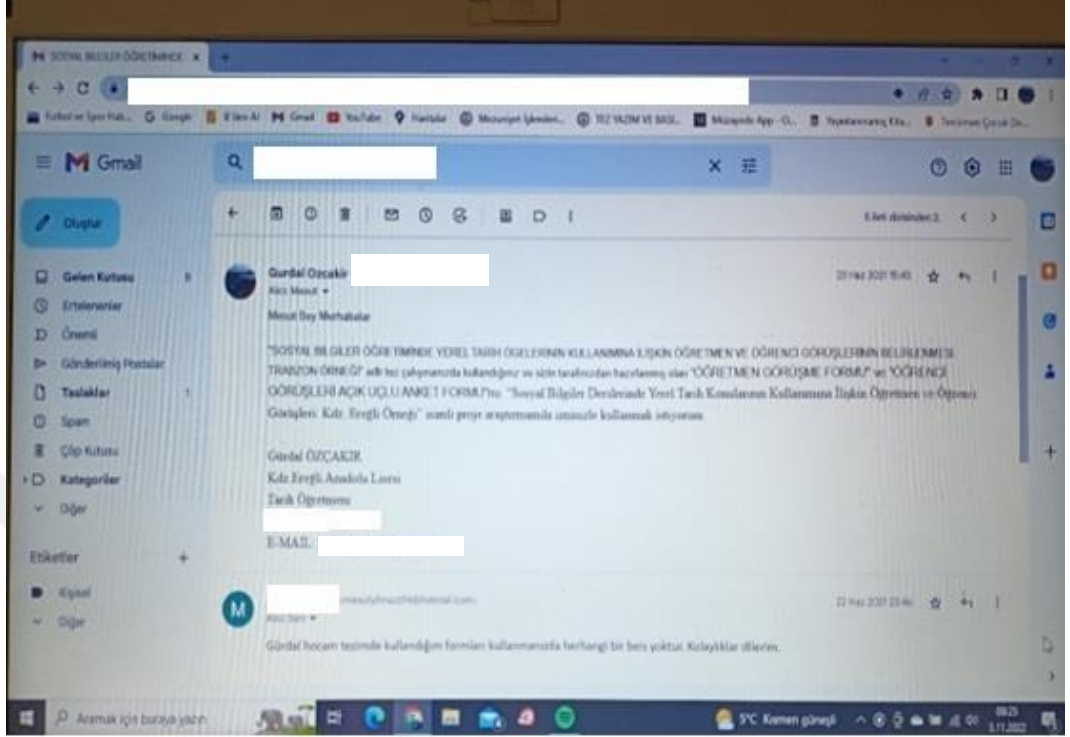
.....

8- “Şehrimiz Zonguldak” dersini seçmeli ders olarak bugüne kadar tercih edip aldınız mı?

.....

.....

Ek:6 Anket Kullanma İzni



Ek:7 Tez Çalışması İzni



T.C.
ZONGULDAK VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-45865702-605.01-30044581
Konu : Tez Çalışması İzni (Gürdal ÖZÇAKIR)

24.08.2021

BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 09/08/2021 tarihli ve E-46148110-302.08.01-65839 sayılı yazınız.

Üniversitenizin Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gürdal ÖZÇAKIR'ın "**Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği**" konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla İlimiz Ereğli İlçesindeki ekli listede isimleri belirtilen Ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenler ve eğitim öğretim görmekte olan Öğrencilerine 2021 - 2022 eğitim - öğretim yılı içerisinde COVID-19 pandemi dönemi sürecinin ilerleyişine göre yüzyüze veya Online olarak, dijital ortamda Anket Çalışmasını uygulamak istediği ilgi yazınız ile Müdürlüğümüze bildirilmiş olup, Valilik Makamından alınan 11/08/2021 tarihli ve E-45865702-605.01-29383562 sayılı Olur ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgililere bilgi verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Ali TOSUN
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek :

- 1- Valilik Oluru (1 sayfa)
- 2- Onaylı Anket Formları (6 sayfa)
- 3- Okul Listesi (1 sayfa)

Adres : STRATEJİ GELİŞTİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü Valilik Binası Kat : 3 Oda No : 323 Merkez /
ZONGULDAK
Telefon No : 0 (372) 280 67 45
E-Posta : istatistik67@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Muammer ARSLAN (ŞEF)

İnternet Adresi: <http://zonguldak.meb.gov.tr/>

Unvan : Şef
Faks 3722806799



Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f772-2913-3f9a-9ca8-0186 kodu ile teyit edilebilir.



T.C.
ZONGULDAK VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-45865702-605.01-29383562
Konu : Tez Çalışması İzni (Gürdal ÖZÇAKIR)

11/08/2021

VALİLİK MAKAMINA

Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 09/08/2021 tarihli ve E-46148110-302.08.01-65839 sayılı yazısı ile Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gürdal ÖZÇAKIR'ın "**Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği**" konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla İlimiz Ereğli İlçesindeki ekli listede isimleri belirtilen Ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenler ve eğitim öğretim görmekte olan Öğrencilerine 2021 - 2022 eğitim - öğretim yılı içerisinde COVID-19 pandemi dönemi sürecinin ilerleyişine göre yüzyüze veya Online olarak, dijital ortamda Anket Çalışmasını uygulamak istediği Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

Millî Eğitim Müdürlüğünde toplanan komisyonumuzca Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gürdal ÖZÇAKIR'ın "**Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği**" konulu tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla İlimiz Ereğli İlçesindeki ekli listede isimleri belirtilen Ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenler ve eğitim öğretim görmekte olan Öğrencilerine 2021 - 2022 eğitim - öğretim yılı içerisinde COVID-19 pandemi dönemi sürecinin ilerleyişine göre yüzyüze veya Online olarak, dijital ortamda Anket Çalışmasının uygulanmasında sakınca olmadığına karar verilmiş olup, söz konusu çalışmanın "21/01/2020 tarihli ve 1563890 sayılı "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama (2020/2 nolu) Genelgesi doğrultusunda" Okul Müdürlükleri'nin uygun gördüğü tarih ve saatlerde, Okul Müdürlükleri'nin Koordinesinde ve gönüllülük esasına göre yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Ali TOSUN
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR

Turgut SUBAŞI
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres : STRATEJİ GELİŞTİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü Valilik Binası Kat : 3 Oda No : 323 Merkez /
ZONGULDAK
Telefon No : 0 (372) 280 67 45
E-Posta: istatistik67@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge elektronik ortamda elektronik imza ile onaylanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Muammer ARSLAN (ŞEF)

İnternet Adresi: <http://zonguldak.meb.gov.tr/>

Unvan : Şef
Faks: 3722806799

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr/> adresinden b5c0-e43b-3d03-91a0-4246 kodu ile teyit edilebilir.



ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Enstitünüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi programında yüksek lisans yapmaktayım. Doç. Dr. Şinasi SÖNMEZ' in danışmanlığında "Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci görüşleri: Kdz. Ereğli Örneği" isimli tez çalışmam kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, isimlerini aşağıda belirttiğim okullarda 2021-2022 eğitim öğretim yılı içerisinde COVID-19 salgın sürecinin ilerleyişine göre yüz yüze veya dijital ortamda uygulama yapmayı talep etmekteyim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

14.07.2021

Gürdal ÖZÇAKIR

- 1- ZONGULDAK / EREĞLİ (751272) 15 Temmuz Şehitleri İmam Hatip Ortaokulu
- 2- ZONGULDAK / EREĞLİ (703594) Atatürk Ortaokulu
- 3- ZONGULDAK / EREĞLİ (703584) Armutçuk Ortaokulu
- 4- ZONGULDAK / EREĞLİ (752301) Armutçuk İmam Hatip Ortaokulu
- 5- ZONGULDAK / EREĞLİ (703939) Cumhuriyet Ortaokulu
- 6- ZONGULDAK / EREĞLİ (715294) Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Ortaokulu
- 7- ZONGULDAK / EREĞLİ (716151) Gülüş Vesile Dikmen Ortaokulu
- 8- ZONGULDAK / EREĞLİ (704079) İsmet İnönü Ortaokulu
- 9- ZONGULDAK / EREĞLİ (750621) Kayabaşı Alemdar Ortaokulu
- 10- ZONGULDAK / EREĞLİ (750623) Kepez İzmirlioğulları Ortaokulu
- 11- ZONGULDAK / EREĞLİ (704160) Kışla Mahmut Likoğlu Ortaokulu
- 12- ZONGULDAK / EREĞLİ (758858) Ören Ortaokulu
- 13- ZONGULDAK / EREĞLİ (750625) Pestilci Ortaokulu
- 14- ZONGULDAK / EREĞLİ (715162) Nurdan Ahmet Orhan Oğuz Ortaokulu
- 15- ZONGULDAK / EREĞLİ (714786) TOKİ Korubaşı Ortaokulu
- 16- ZONGULDAK / EREĞLİ (715263) Turgut Reis Ortaokulu

Ekler:

- 1- İnsan araştırmaları Etik Kurulu Kararı
- 2- Araştırma İzin Başvuru Taahhütnamesi
- 3- Kişisel Bilgi Formu
- 4- Öğretmen Görüş Formu
- 5- Öğrenci Görüşleri Açık Uçlu Anket Formu

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Gürdal ÖZÇAKIR
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Aldığı Sertifikalar : Başöğretmenlik Sertifikası
Uzmanlık Alanı : Tarih

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Tarih	Marmara Üniversitesi	1991
Y. Lisans	Türkçe ve Sosyal Bilgiler	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	2023

Görevler :

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Öğretmen	Trabzon/Çaykara Dursun Pakoğlu Ortaokulu	1991
Öğretmen	Bartın / Bartın Lisesi	1993
Öğretmen	Zonguldak/Ereğli Armutçuk Ortaokulu	1996
Öğretmen	Zonguldak/Ereğli Kdz. Ereğli Anadolu Lisesi	1998

Eserler:

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

A1. Özçakır, G. (2015). Examination of Mehmet Refik Fenmens' Life in that Scientists and Educationist. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 3(1), 29-41. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jegys/issue/37559/433815>

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

B1. Özçakır, G. (2022). Sosyal Bilgiler Derslerinde Yerel Tarih Konularının Kullanımına İlişkin Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerinin Belirlenmesi. *I. Ulusal Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Öğrenci Kongresi*, 13-14 Mayıs 2022. Kdz. Ereğli.

C. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

C1. Özçakır, G. (2008). *1923-1950 Kdz. Ereğli Futbol Tarihi*. İstanbul: Yeşil Elma Yayınevi